

**Základní
umělecká škola
Unhošť**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„Žijeme bez hranic, tvoříme hudbou a tancem“

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1. Počet oborů a kapacita	
2.2. Historie a současnost	
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	
2.4. Dlouhodobé projekty, regionální spolupráce a partneři školy	
2.4.1. Dlouhodobé projekty	
2.4.2. Regionální spolupráce a partneři školy	
2.5. Vybavení školy a její podmínky	
2.5.1. Prostorové podmínky	
2.5.2. Materiální podmínky	
2.5.3. Hygienické a bezpečnostní podmínky	
3. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	5
3.1. Zaměření školy	
3.2. Vize školy	
4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE A KLÍČOVÉ KOMPETENCE ŽÁKA	6
4.1. Výchovné a vzdělávací strategie	
4.1.1. Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci	
4.1.2. Strategie pro kompetenci osobnostně sociální	
4.1.3. Strategie pro kompetenci kulturní	
4.2. Klíčové kompetence žáka	
4.2.1. Kompetence k umělecké komunikaci	
4.2.2. Kompetence osobnostně sociální	
4.2.3. Kompetence kulturní	
5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	8
5.1. Studijní zaměření Hudební příprava (Přípravné studium)	
5.1.1. Hudební příprava - Přípravné studium pro I. stupeň	9
5.1.2. Hudební příprava - Přípravné studium pro II. stupeň	11

5.2. Studijní zaměření Hra na klavír	12
5.3. Studijní zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje	16
5.4. Studijní zaměření Hra na akordeon	20
5.5. Studijní zaměření Hra na housle	24
5.6. Studijní zaměření Hra na violoncello	27
5.7. Studijní zaměření Hra na kytaru	31
5.8. Studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru	34
5.9. Studijní zaměření Hra na basovou kytaru	37
5.10. Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu	39
5.11. Studijní zaměření Hra flétnu	42
5.12. Studijní zaměření Hra na hoboj	46
5.13. Studijní zaměření Hra na klarinet	48
5.14. Studijní zaměření Hra na saxofon	51
5.15. Studijní zaměření Sólový zpěv	54
5.16. Studijní zaměření Hra na bicí nástroje	57
5.17. Předmět Nauka o hudbě	59
5.18. Předmět Kolektivní tvorba	61
5.19. Předmět Sborový zpěv	64
5.20. Studium s rozšířeným počtem hodin	66
5.21. Studium pro dospělé	66
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU	67
6.1. Studijní zaměření Taneční příprava - Přípravné studium	67
6.2. Studijní zaměření Tanec	68
7. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	73
8. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	74
9. HODNOCENÍ ŽÁKŮ	75
10. VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	77

1

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Unhošť

„ŽIJEME BEZ HRANIC, TVOŘÍME HUDBOU A TANCEM“

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Unhošť je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání

Předkladatel: Základní umělecká škola Unhošť

- sídlo školy – adresa: Jungmannova 104, 273 51 Unhošť
- další místo poskytnutého vzdělávání: Pražská 377, 273 51
- IČ: 71001751
- právní forma: příspěvková organizace
- statutární orgán – ředitel školy: Ivo Formáček
- telefon: 312 698 110 e-mail: zusunh@volny.cz www.zusunhost.cz

Zřizovatel: Město Unhošť, Václavské náměstí 44, 273 51 Unhošť

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2013

V Unhošti 15. května 2013

.....
ředitel školy

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Počet oborů, kapacita

- Obory: hudební a taneční
- Celková maximální kapacita (dle zápisu ve školském rejstříku MŠMT): 220 žáků

2.2. Historie a současnost

Činnost školy byla v Unhošti zahájena ve školním roce 1947/1948 výukou předmětů v hudebním oboru (klavír, akordeon, housle, zpěv, hudební nauka). Počet žáků se do r. 1961 pohybuje od 90 do 120, na škole působí střídavě 11 pedagogů. Významná byla pedagogická činnost řídící učitelky Tekly Cardové a učitele Jana Cardy. V jubilejním roce 1978 měla škola 127 žáků, na škole působilo 5 pedagogů, ředitelem byl Jiří Pokorný. V roce 1998 (50 let činnosti) má Základní umělecká škola Unhošť v hudebním oboru 117 žáků, ve výtvarném oboru 21 žáků, na škole působí 7 pedagogů. Po dlouholetém řediteli Karlu Karasovi je od r. 1998 ředitelem školy Ivo Formáček.

V roce 1999 je schválením MŠMT a zápisem ve školském rejstříku navýšena kapacita školy na 220 žáků. Od 1.1. 2003 je škola příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Začíná nová etapa v rozvoji a činnosti školy včetně zlepšování podmínek ke vzdělávání. Díky samostatnému hospodaření se škola vybavuje novými nástroji, aparaturou, kancelářskou technikou a moderními učebními pomůckami. Byla zavedena výuka v Bratronicích (2004 – 2009) a v Nučicích (2006 – 2010). V roce 2006 byla na základě schváleného zápisu ve školském rejstříku MŠMT zahájena výuka v nově zřízeném tanečním oboru, jehož výuka je realizována v městském kinosále v Unhošti. Ve školním roce 2012/2013 (65 let činnosti) realizuje škola výuku předmětů v hudebním a tanečním oboru, kapacita 220 žáků je naplněna a škola má historicky nejvyšší počet žáků.

Škola se podílí na kulturním a společenském životě v Unhošti a regionu, žáci se pravidelně zúčastňují národních soutěží Ministerstva školství, mezinárodních soutěží, přehlídek, festivalů a dalších akcí. Škola spolupracuje s partnery a dalšími organizacemi na pořádání kulturně–společenských akcí.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí pedagogové s uměleckým a pedagogickým vzděláním pro výuku uměleckých oborů a předmětů. Pedagogové splňují způsobilost pro své pracovní zařazení a dále dbají o svůj další profesní a odborný rozvoj.

2.4. Dlouhodobé projekty, regionální spolupráce, partneři školy

2.4.1. Dlouhodobé projekty

- Spolupráce studijních zaměření a oborů (produkce pořadů a představení)
- Regionální festivaly (ZUŠfest)
- Akce k zahájení a ukončení školního roku a Adventu – setkání se žáky, rodiči a přáteli školy

2.4.2 Regionální spolupráce, partneři školy

- Spolupráce: Základní umělecké školy, (OUR, KUR – soutěže, festivaly, semináře, Hudební setkání, Taneční setkání), TJ Unhošť, Český červený kříž, obec Svárov
- Partneři: Město Unhošť, Gymnázium Hostivice

2.5. Vybavení školy a její podmínky

2.5.1. Prostorové podmínky

- učebny pro výuku hudebního oboru (6 učeben a hudební sál)
- hudební sál (kapacita cca 50 míst) pro výuku EKN, kolektivní tvorbu a koncerty
- zasedací prostor (12 míst) – zázemí pro zaměstnance
- kancelář ředitele, kancelář zástupce ředitele a hospodářky
- prostory pro archivaci, uskladnění hudebních nástrojů, aparatury, kostýmů a rekvizit
- multifunkční sál pro výuku tanečního oboru a vystoupení školy (kapacita cca 150 míst)

2.5.2. Materiální podmínky

- hudební obor: základní vybavení interiéru, učební pomůcky, notový materiál a literatura, hudební nástroje (koncertní křídlo, pianina, elektronické klávesové nástroje, strunné, dechové, smyčcové a bicí nástroje), audio a video technika, ozvučovací systémy, velkoplošná TV, monitory, DVD, notebooky
- taneční obor: audio aparatura, notebook, gymnastický koberec, mobilní sestava baletních tyčí, kostýmy, rekvizity, dekorace a kulisy pro představení
- připojení k internetu (Wi-Fi), kopírovací zařízení, skener, video-kamera

2.5.3. Hygienické a bezpečnostní podmínky

- prostory pro výuku jsou vyhovující
- hlavní budova je vybavena zabezpečovacím zařízením s napojením na pult centrální ochrany smluvní bezpečnostní agentury

3

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

Motto: „ŽIJEME BEZ HRANIC, TVOŘÍME HUDBOU A TANCEM“

3.1. Zaměření školy

- umělecké vzdělávání dětí a mládeže v hudebním a tanečním oboru
- spolupráce studijních zaměření a studijních oborů

3.2. Vize školy

Škola podporuje a podněcuje:

- tvůrčí činnost žáka, jeho uměleckou aktivitu a celoživotní vztah k umění
- odpovědnost a sebevědomí žáka a jeho kultivované vystupování
- odpovědný přístup k realizaci stanovených záměrů, strategií a cílů

Škola realizuje a rozvíjí:

- spolupráci studijních oborů a vzdělávacích zaměření
- prezentaci školy formou koncertů, představení, festivalů, soutěží a dalších aktivit
- účast na kulturně-společenském životě v regionu ve spolupráci s partnery a institucemi

Škola dbá na:

- strategické a kontinuální plánování činnosti a prezentaci výsledků vzdělávání
- spolupráci školy, žáků a rodičů na budování jejího dobrého jména, pověsti a image
- zlepšování estetického prostředí a materiálně-technických podmínek pro vzdělávání

4

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE A KLÍČOVÉ KOMPETENCE ŽÁKA

4.1. Výchovné a vzdělávací strategie

Charakteristika

Škola

- rozvíjí kompetence žáka k umělecké komunikaci, kompetence osobnostně-sociální a kompetence kulturní
- aplikuje výchovné a vzdělávací strategie pro symbiózu studijních oborů, vzdělávacích oblastí a studijních zaměření, jejich vzájemnou podporu a společnou prezentaci

4.1.1. Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci

Učitel

- předává žákovi teoretické i praktické znalosti, které slouží k uměleckému vyjadřování
- přibližuje žákovi umělecké dílo, např. výkladem, vlastní interpretací nebo záznamem
- vytváří prostor pro kreativitu a umožňuje žákovi podílet se na realizaci umělecké tvorby
- seznamuje žáka s různými uměleckými styly a žánry
- hodnotí práci žáka a poskytuje žákovi prostor pro vlastní hodnocení a sebereflexi
- vede se žákem dialog o uměleckém díle a interpretačním pojetí

4.1.2. Strategie pro kompetenci osobnostně sociální

Učitel

- vede žáka k toleranci, spolupráci a respektování práce své i druhých a zodpovědnému přístupu ke své i společné práci a tvorbě
- vede žáka k adaptabilitě a symbióze s kolektivem se zřetelem na mezilidské vztahy
- vede žáka k soustavné a svědomité práci, svým jednáním je pro žáka vzorem a příkladem
- komunikuje s rodiči žáka a klade důraz na podporu a pravidelnou přípravu žáka
- přistupuje k žákovi se zřetelem na jeho předpoklady k uměleckému vzdělávání – míru talentu, věk, mentální a fyzické předpoklady
- pozitivním přístupem se podílí na vytváření příznivého klima a bezpečného prostředí ve škole

4.1.3. Strategie pro kompetenci kulturní

Učitel

- podněcuje u žáka vnímání kulturních tradic a hodnot, rozvíjí jeho kulturní rozhled
- vede a motivuje žáka k účasti na kulturních akcích školy, města a regionu
- vede žáka ke vnímání kulturní úrovně společnosti, společenského vývoje a sociálního prostředí
- vede žáka k ohleduplnosti a pravidlům společenského chování a vystupování

4.2. Klíčové kompetence žáka

Charakteristika

- jasné a transparentní
- zjistitelné a ověřitelné – konkrétní
- pozorovatelné a hodnotitelné – kontrolovatelné
- reálně aplikovatelné – splnitelné
- společně sdílené – pochopené a přijaté

4.2.1. Kompetence k umělecké komunikaci

Žák

- vyjadřuje se prostřednictvím tvorby a interpretace
- používá tělo nebo nástroj jako jazyk, kterým sděluje své umělecké představy
- při interpretaci díla využívá své dosažené technické úrovně a znalost výrazových prostředků
- je schopen sebereflexe a vlastního hodnocení
- je schopen využívat audio–video záznamy jako recepčního a reflexního prostředku s přímou vazbou a návazností pro podporu a rozvoj představivosti a fantazie

4.2.2. Kompetence osobnostně sociální

Žák

- má aktivní přístup ke společné umělecké tvorbě
- disponuje pracovními návyky, které formují jeho osobnost
- má odpovědnost za svoji přípravu a realizaci uměleckého výkonu
- zapojuje se do společných aktivit a uvědomuje si svoji odpovědnost za společné dílo
- má zájem o veřejnou prezentaci s vazbou na potřebu seberealizace

- snaží se překonávat překážky – zvládat adaptabilitu v neznámém prostředí, pracovat s trémou, vyrovnat se s případným neúspěchem
- v kolektivu si uvědomuje svoji zodpovědnost za společné dílo a dokáže podřídit individuální zájmy společným záměrům a cílům

4.2.3. Kompetence kulturní

Žák

- je vnímavý ke kulturním tradicím a hodnotám, chápe je jako důležitou součást lidské existence
- má zájem si rozšiřovat kulturní obzor
- podněcuje své okolí k navštěvování kulturních akcí, které sám vyhledává a doporučuje
- je schopen porovnávat a hodnotit úroveň kulturního prostředí, ve kterém žije a tvoří, na základě svých poznatků a zkušeností si vytváří názor, postoj a vztah

5

VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

Charakteristika

Hudební obor umožňuje žákovi prostřednictvím soustavného vzdělávání, aktivní a poučené interpretace, vlastní tvorby, poznáváním hudební kultury a osvojením si základních teoretických znalostí využívat hudbu jako prostředek vzájemné komunikace i osobního uměleckého sdělení.

Vzdělávací obsah hudebního oboru je členěn do dvou vzájemně provázaných oblastí – Interpretace a tvorba a Recepce a reflexe hudby. V oblasti Interpretace a tvorba si žák formou individuální nebo skupinové výuky osvojuje hru na nástroj nebo zpěv dle studijního zaměření. Žák v průběhu studia získává elementární hudební návyky, znalosti a dovednosti, které využívá v individuální i kolektivní tvorbě.

Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby umožňuje žákovi orientovat se ve světě hudby, využívat a přenášet získané vědomosti, dovednosti a zkušenosti, a získané do vnímání hudby, prostřednictvím poslechu poučeněji interpretovat hudební dílo a případně je i porovnávat a hodnotit. Vzdělávací obsah hudebního oboru je dále specifikován ve studijních zaměřeních, jejichž výstupy jsou zpracovány ve vyučovacích předmětech daného studijního zaměření.

Cílem studia hudebního oboru je u žáka vytvořit kladný vztah k hudbě, naučit ho chápání hudby jako nonverbální komunikace na základě hudebně výrazových prostředků, vytváření a formování hodnotových kritérií, rozvíjení jeho schopností, zpracovávat a vyhodnocovat poznatky a rozvíjet estetické cítění a fantazii.

Stupeň vzdělávání je ukončen veřejným absolventským vystoupením nebo závěrečnou komisionální zkouškou.

5. 1. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HUDEBNÍ PŘÍPRAVKA

5.1.1. HUDEBNÍ PŘÍPRAVKA - PŘÍPRAVNÉ STUDIUM PRO I. STUPEŇ

Charakteristika

Do přípravného studia jsou zařazovány děti od pěti let nebo od šesti let na základě zjišťovací zkoušky předpokladů pro umělecké vzdělávání.

Jedním z cílů přípravného studia, které je průpravou k základnímu studiu hudebního oboru, je hravou formou vzbudit u žáka zájem o hudbu a navodit pocit radosti ze hry na nástroj nebo zpěvu.

Základním předmětem přípravného studia je předmět Přípravná hudební výchova (dále PHV), ve kterém se rozvíjejí schopnosti a dovednosti žáka. Žák je veden k osvojení základních znalostí a návyků potřebných pro další studium hudebního oboru. V druhém ročníku přípravného studia je zařazen další předmět: průprava ke hře na nástroj nebo pěvecká průprava

Prostřednictvím elementárních činností pěveckých, instrumentálních, pohybových a poslechových se aktivizuje a podněcuje představivost, cit, vnímání a tvořivost žáka. Součástí výchovně vzdělávacího procesu je také zjišťování, sledování a vyhodnocování předpokladů žáka se zřetelem na další studium a konkrétní vzdělávací zaměření. Žák, který splní předpoklady, je po úspěšném vykonání komisionální zkoušky přijat do základního studia.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině):

Přípravná hudební výchova (5 – 20)

Průprava ke hře na nástroj (1 – 4)

Pěvecká průprava (2 – 20)

Učební plány:

Předmět	1. ročník	2. ročník
Přípravná hudební výchova	1	1
Průprava ke hře na nástroj nebo Pěvecká průprava	-	1
Pěvecká průprava*	1	1
Celkový počet hodin	1 – 2	2 – 3

*) *Nepovinný předmět*

Poznámky pro přípravné studium: Do 1. ročníku jsou zařazováni žáci, kteří dovrší k 31.8. před zahájením školního roku věku 5 let.

Do 2. ročníku jsou zařazováni žáci, kteří dovrší k 31.8. před zahájením školního roku věku 6 let.

Učební osnovy – výstupy předmětů přípravného studia:

Přípravná hudební výchova – 1. ročník

Žák:

- zpívá jednoduchou píseň s doprovodem
- zopakuje jednoduchý rytmický model formou hry na tělo či s použitím Orffových nástrojů
- rozezná vysoký a hluboký tón
- orientuje se v základní hudební terminologii (zvuk, tón, vlastnosti tónu, případně napíše notu celou, půlovou a čtvrtovou)

Přípravná hudební výchova – 2. ročník

Žák:

- rytmizuje říkadla pomocí hry na tělo
- použije Orffův instrumentář při doprovodu jednoduché písně
- rozliší vzestupnou a sestupnou melodii, vysoké a hluboké tóny
- zpívá jednoduchou lidovou píseň
- ovládá správný pěvecký postoj
- rozliší hudební pojmy – zvuk, tón a vlastnosti tónu
- ovládá houslový klíč, notovou osnovu, hodnoty not a pomlk (celá, půlová a čtvrt'ová)
- vyjmenuje hudební abecedu

Průprava ke hře na klavír

Žák:

- popíše nástroj
- má správné sezení u nástroje a postavení rukou
- orientuje se v notovém zápise v rozsahu od c^1 – g^1
- orientuje se na klaviatuře
- hraje zvláště pravou i levou rukou
- hraje lidové písně dle sluchu
- zvládá hru portamento

Průprava ke hře na akordeon

Žák:

- ovládá správné zacházení s nástrojem
- pojmenuje jednotlivé části akordeonu
- ovládá správné návyky hry (sezení, držení a upevnění nástroje, postavení rukou, základy prstové a měchové techniky)
- orientuje se v celém rozsahu klaviatury a na basovém hmatníku (tóny C, G, D) bez zrakové kontroly
- hraje jednoduché lidové písně a říkadla pravou rukou, popř. je transponuje je do různých tónin

Průprava ke hře na housle

Žák:

- popíše nástroj a jeho části
- ovládá držení nástroje
- hraje a zpívá jednoduché lidové písně v rozsahu kvinty
- ovládá základy koordinaci levé a pravé ruky
- hraje pizzicato, případně zvládá držení smyčce a hru krátkým smykem středem smyčce
- orientuje se v notaci

Průprava ke hře na violoncello

Žák:

- popíše nástroj a jeho části
- ovládá držení nástroje
- hraje a zpívá jednoduché lidové písně v rozsahu kvinty
- ovládá základy koordinaci levé a pravé ruky
- hraje pizzicato, případně zvládá držení smyčce a hru krátkým smykem středem smyčce
- orientuje se v notaci

Průprava ke hře na kytaru

Žák:

- popíše nástroj a jeho části
- ovládá správné držení nástroje
- hraje na prázdných strunách
- předvede postavení levé ruky
- hraje jednoduché rytmicko-melodické motivy

Průprava ke hře na zobcovou flétnu

Žák:

- pojmenuje jednotlivé části nástroje
- ovládá správný postoj a držení nástroje
- zvládá tvoření tónu bráničním dýcháním
- ovládá hru v rozsahu rejstříku $g^1 - d^2$
- hraje jednoduché lidové písně podle sluchu

Pěvecká průprava

Žák:

- ovládá správný postoj a držení těla při zpěvu
- dbá na správné dýchání a artikulaci
- zpívá jednoduché písně podle sluchu
- rozlišuje dynamiku
- reaguje na gesta učitele

5.1.2. HUDEBNÍ PŘÍPRAVKA - PŘÍPRAVNÉ STUDIUM PRO II. STUPEŇ

Charakteristika

Do přípravného studia pro II. stupeň jsou na základě zjišťovací zkoušky zařazováni žáci, kteří v daném studijním zaměření neabsolvovali I. stupeň.

V přípravném studiu pro II. stupeň, které je průpravou k základnímu studiu II. stupně hudebního oboru, je žák veden k osvojení základních znalostí a dovedností potřebných pro další studium.

Prostřednictvím výukových činností se u žáka rozvíjí představivost, cit, vnímání a tvořivost. Důležitý je rozvoj základních dovedností, vědomostí a znalostí pro základní studium II. stupně. Součástí přípravného studia je také zjišťování, sledování a vyhodnocování předpokladů žáka se zřetelem na další vzdělávání ve studijním zaměření.

Žák, který splní předpoklady, je po úspěšném vykonání komisionální zkoušky přijat do základního studia II. stupně.

Vyučované předměty (počet žáků ve vyučovací hodině):

Průprava ke hře na nástroj nebo Pěvecká průprava (1–2)

Nauka o hudbě (2 – 20)

Učební plán:

Předmět	1. pololetí	2. pololetí
Průprava ke hře na nástroj nebo Pěvecká průprava	1	1
Nauka o hudbě*	0,5 – 1	0,5 – 1
Celkový počet hodin	1,5 – 2	1,5 – 2

**) Předmět Nauka o hudbě je vyučován v bloku vyučovacího předmětu, popř. formou konzultací*

Průprava ke hře na elektrickou kytaru

Žák:

- popíše nástroj a jeho jednotlivé části
- ovládá správné držení nástroje
- dbá na správné postavení levé ruky
- hraje na prázdných strunách s užitím tlumení v levé ruce
- hraje jednoduché rytmicko-melodické motivy

Průprava ke hře na basovou kytaru

Žák:

- popíše nástroj a jeho jednotlivé části
- ovládá správné držení nástroje
- hraje na prázdných strunách s užitím tlumení v levé ruce
- hraje jednoduché rytmicko-melodické motivy

Průprava ke hře na saxofon

Žák:

- popíše nástroj a jednotlivé části, ovládá jeho rozložení i složení
- dbá na správné držení těla a správné držení nástroje
- zvládá základy bráničního dýchání a tvoření tónu
- ovládá hru v rozsahu $g^1 - g^2$
- zvládá interpretaci jednodušších skladeb

Průprava ke hře na bicí nástroje

Žák:

- popíše bicí nástroje
- ovládá držení paliček
- ovládá základy techniky hry na nástroj
- ovládá správné držení těla při hře na nástroj
- hraje základní rytmické modely

Průprava ke hře na elektronické klávesové nástroje

Žák:

- ovládá základní funkce nástroje
- ovládá základy techniky hry na nástroj
- orientuje se v základním akordickém značení
- zvládá základy stylizace písni
- hraje skladby s využitím doprovodné jednotky

5.2. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA KLAVÍR

Charakteristika

Klavír patří mezi nejvíce rozšířené nástroje. Od svého vzniku se uplatňuje v sólové, čtyřruční a komorní hře, ale také v doprovodech instrumentalistů a zpěváků, popř. jako doprovodný nástroj tanečního oboru. Výuka hry na klavír je nedílnou součástí vzdělávání na konzervatoři a školách s hudebním zaměřením.

Žák ve studijním zaměření Hra na klavír získává hudební znalosti, rozvíjí jemnou prstovou motoriku, svalovou činnost, učí se koordinaci těla a uvolnění paží. Rozvíjí sluchovou představivost, paměť a tvořivost, seznamuje se s tvořením tónu a zvukovými možnostmi nástroje.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na klavír (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, základy improvizace, základy harmonizace, studium partů a průprava k souhře, studium doprovodů (na II. stupni)

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– čtyřruční hra, komorní soubor, hudební skupina, doprovod (na II. stupni)

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň - ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba*				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv **	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

*) Na I. stupni lze zařadit alternativně místo předmětu Kolektivní tvorba povinný předmět Sborový zpěv

***) Nepovinný předmět (pokud není alternativou předmětu Kolektivní tvorba)

Učební osnovy a výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- ovládá základní návyky - posazení u nástroje, uvolnění hracího aparátu, postavení rukou
- propojuje čtení not s orientací na klaviatuře
- uplatní hru portamento, legato, staccato, hru dvojhmatů
- osvojí si základní koordinaci rukou
- rozliší a realizuje dynamiku – p, mf, f
- hraje vybraná cvičení a přednesové skladby z paměti
- tvoří doprovod k jednoduchým lidovým písním pomocí základních harmonických funkcí (T, D)
- zvládá durové stupnice od bílých kláves zvlášť

2. ročník

Žák:

- rozvíjí jemnou motoriku a dbá na správnou pohybovou koordinaci při hře na nástroj
- užívá další dynamické odstíny (crescendo, decrescendo) a složitější rytmické útvary (tečkovaný rytmus, trioly, synkopy)
- rozvíjí melodickou a rytmickou představivost
- ovládá hru z listu v pětiprstové poloze
- hraje vybraná cvičení a přednesové skladby z paměti
- využívá základních harmonických funkcí (T, S, D) při hře lidových písní dle sluchu
- hraje durové stupnice v protipohybu přes 2 oktávy od bílých kláves, akordy tříhlasé s obraty ke hraným stupnicím zvlášť (tenuto, staccato, rozloženě)

3. ročník

Žák:

- hraje durové, mollové, případně chromatické stupnice v rovném pohybu přes 2 oktávy
- hraje tříhlasý akord s obraty tenuto, staccato
- využívá při hře rozmanitosti klavírních úhozů, dynamického odstínění tónů
- orientuje se v základech polyfonie a harmonie
- hraje složitější rytmické útvary a další výrazové odstíny (ritardando, accelerando)
- ovládá pedalizaci (synkopicky a současně)
- hraje snadné melodické ozdoby (přiraz, nátryl, mordent, obal)
- vytvoří jednoduchý doprovod k písním či známým melodiím pomocí harmonicko-tonálních funkcí
- hraje vybrané skladby z paměti

4. ročník

Žák:

- využívá získané znalosti a dovednosti při interpretaci skladeb různého charakteru
- ovládá hru melodických ozdob
- ovládá pedalizaci
- hraje technická cvičení a etudy v rychlejších tempech
- ovládá správné vedení hlasů v polyfonii
- hraje z listu jednoduché skladby
- uplatňuje získané dovednosti v kolektivní tvorbě (např. čtyřruční hra)
- hraje durové, mollové, případně chromatické stupnice v rovném pohybu přes čtyři oktávy, tříhlasý akord s obraty dohromady, velký rozklad kvintakordu s obraty

5. ročník

Žák:

- ovládá vyrovnanost pasážové techniky v rychlejších tempech
- dbá na plastické vedení jednotlivých hlasů v polyfonních skladbách
- interpretuje skladby různého charakteru, vystihne jejich tempo a výraz
- předvede skladbu s vlastním hudebním projevem
- hraje z listu jednoduché skladby
- uplatňuje získané dovednosti v kolektivní tvorbě (např. čtyřruční hra, doprovody nástrojů nebo zpěvu hudebním)
- hraje durové a mollové stupnice v rovném i kombinovaném pohybu, čtyřhlasý akord s obraty každou rukou zvlášť (dle fyzických dispozic), velký rozklad tónického kvintakordu s obraty v rovném pohybu dohromady

6. ročník

Žák:

- vytvoří uvědoměle tón v různých dynamických odstínech na základě zvukové představy, vede hudební frázi a citlivě vnímá harmonickou strukturu hraných skladeb
- zvládá náročnější pasážovou techniku na větších plochách
- propojuje při samostudiu již získané znalosti a dovednosti s vlastním vyjádřením
- orientuje se v tempovém označení hraných skladeb
- vyjádří přehledně a plasticky polyfonní díla
- využívá samostatně pedalizace ve vybraných skladbách
- hraje vybrané skladby z paměti
- orientuje se v akordických značkách při hře lidových a umělých písní
- vytvoří adekvátní doprovod podle nálady a charakteru dané písně
- uplatňuje získané dovednosti v kolektivní tvorbě (např. čtyřruční hra, doprovody nástrojů a zpěvu)
- hraje durové, stejnojmenné mollové, případně chromatické stupnice v kombinovaném pohybu, čtyřhlasý akord s obraty dohromady tenuto, staccato a rozloženě, velký rozklad tónického kvintakordu s obraty v kombinovaném pohybu

7. ročník

Žák:

- ovládá všechny druhy úhozů - legato, portamento, staccato, non legato
- hraje durové, stejnojmenné mollové, popř. chromatické stupnice v kombinovaném pohybu, čtyřhlasý akord s obraty, popř. dominantní nebo zmenšený septakord s obraty, velký rozklad tónického kvintakordu s obraty v kombinovaném pohybu, popř. velký rozklad dominantního nebo zmenšeného septakordu v rovném pohybu
- uplatní vlastní hudební citění při interpretaci studovaných skladeb

- analyzuje studované skladby
- podílí se na tvorbě pedalizace studovaných skladeb
- využívá pasážovou, akordovou, repetiční a oktávovou techniku
- orientuje se v akordických značkách při hře lidových a umělých písní
- vytvoří adekvátní doprovod podle nálady a charakteru dané písně
- uplatňuje získané dovednosti v kolektivní tvorbě (např. čtyřruční hra, doprovody)
- hraje vybrané přednesové skladby z paměti
- interpretuje podle zájmu a schopností jazzové či taneční písně, podle akordických značek a tvoří adekvátní doprovody
- zvládá hru z listu

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- hraje různé styly hudby, vážnou, případně jazzovou či populární
- vyjadřuje osobitým přístupem styl a náladu hrané skladby
- orientuje se v akordických značkách a vytvoří podle nich adekvátní doprovod k písním
- hraje jednoduché skladby z listu a vybrané přednesové skladby z paměti
- podílí se na výběru přednesové literatury a je sebekritický k vlastním hudebním výkonům
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje stupnice kombinovaně a čtyřhlasé akordy či velký rozklad s obraty, případně dominantní septakord s obraty

2. ročník

Žák:

- hraje různé styly hudby, vážnou, případně jazzovou či populární
- vystihne charakter a náladu skladby
- orientuje se v akordických značkách, tvoří podle akord. značení doprovod k písním
- hraje jednoduché skladby z listu a vybrané přednesové skladby z paměti
- zvládá samostatně nastudovat snadnější skladby sólové nebo doprovody
- podílí se na výběru přednesové literatury a je sebekritický k vlastním hudebním výkonům
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby, samostatně zvládá studium klavírních partů
- hraje stupnice kombinovaně, případně v lomených terciích v rovném pohybu přes čtyři oktávy a čtyřhlasé akordy či velký rozklad s obraty, případně dominantní septakord s obraty

3. ročník

Žák:

- orientuje se v různých stylech a žánrech
- vyřeší různé technické a rytmické problémy (skoky, trylky, polyrytmika)
- vytvoří doprovod k písním dle akordických značek
- vystihne charakter a náladu skladby
- hraje jednoduché skladby z listu a vybrané přednesové skladby z paměti
- podílí se na výběru přednesové literatury a je sebekritický k vlastním hudebním výkonům
- zvládá samostatně nastudovat snadnější skladby sólové a snazší doprovody
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby, samostatně zvládá přípravu partů
- hraje stupnice kombinovaně, případně v lomených sextách v rovném pohybu přes čtyři oktávy a čtyřhlasé akordy či velký rozklad s obraty, případně dominantní septakord s obraty

4. ročník

Žák:

- orientuje se v různých stylech a žánrech
- vyřeší samostatně různé technické a rytmické problémy (skoky, trylky, polyrytmika)
- vystihne charakter a náladu skladby
- hraje jednoduché skladby z listu a vybrané skladby z paměti
- podílí se na výběru přednesové literatury a je sebekritický k vlastním hudebním výkonům
- zvládá samostatně nastudovat složitější skladby sólové, klavírní doprovody, případně klavírní party v souborech různého obsazení
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby, samostatně nastuduje klavírní party

5.3. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ

– HRA NA ELEKTRONICKÉ KLÁVESOVÉ NÁSTROJE

Charakteristika

Elektronické klávesové nástroje (dále EKN) dělíme do kategorií dle technických specifik a jejich využití na keyboardy (s doprovodnou sekci rytmiky), syntetizátory a workstationy – hudební pracovní stanice (s možností práce se sequencerem, samplý, performance, úpravy a tvorby zvuků, editace zvukových bank), digitální piana (s GH mechanikou), ovládací a řídicí klaviatury (pro práci s hudebním software a PC). Součástí nižší střední a střední třídy EKN (keyboardy a workstationy) jsou také arpeggiatory a sequencery (pro aranžování a kompozici hudby), ve střední a vyšší třídě také HDD jednotky pro záznam a přehrávání audio souborů (WAW, MP3). EKN jsou většinou také vybaveny MIDI a USB rozhraním (To Host, To Device) pro další možnosti využití (např. PC, flashdisk). Pro výuku a studium jsou vhodné nástroje s dynamickou klaviaturou (polovytvážená, vyvážená), klaviatury syntetizátorů a workstationů vyšší třídy jsou vybaveny funkcí after touch.

EKN se uplatňují nejen jako sólové nástroje, ale také jako nástroje doprovodné nebo v obsazení hudebních souborů různorodých žánrů. S využitím a obsazením se setkáváme v hudbě nonartificiální, ale také ve skladbách současných skladatelů artificiální hudby. Pro své neomezené zvukové možnosti jsou syntetizátory a workstationy používány v hudebních skupinách, divadelních orchestrech a v moderní tvorbě filmové a scénické hudby. EKN jsou také využívány hudebními tvůrci při aranžování nebo kompozici hudby pro různé účely a zaměření (např. kompozice a aranžování scénické hudby, filmové hudby apod.).

Při výuce předmětu si žák osvojuje základy hry na klaviatuře a technické možnosti nástroje. Učí se ovládat škálu zvuků a doprovodů, které nástroj nabízí a aktivně využívat možnosti nástroje. V průběhu studia je žák obeznámen s dalšími možnostmi využití nástroje a dle svých schopností je uplatňuje v praxi sólového hráče nebo v kolektivní tvorbě. Do obsahu výuky lze zařadit zpěv žáka s jeho vlastním doprovodem na EKN.

Nezbytnou součástí výuky na EKN je také akordika (nauka o akordech), harmonizace, stylizace skladeb z oblasti populární hudby včetně orientace v akordických značkách a jejich aplikací. Po zvládnutí základů je žák schopen nastudovat a interpretovat skladby především z oblasti populární hudby (sólo, doprovod, komorní soubor, hudební skupina).

Součástí studia na II. stupni jsou základy aranžování jednodušších skladeb a základy ovládnutí zvukové aparatury včetně připojení EKN do klávesového komba nebo mixážního pultu.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na elektronické klávesové nástroje (1)

– studium hry na nástroj, stylizace doprovodů, akordika, harmonizace, hra z listu, studium partů a průprava k souhře, základy ovládání zvukové techniky a základy aranžování (na II. stupni)

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, hudební skupina, doprovod (na II. stupni)

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na elektronické klávesové nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1-2	1-2	1-2	1-2
Kolektivní tvorba*				1	1	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv**	1	1	1	1	1	1	1				
Celkový počet hodin	2-3	2-3	2-3	3-4	3-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

*) Výuku předmětu Kolektivní tvorba lze realizovat v bloku vyučovacích předmětů.

***) Nepovinný předmět nebo alternativa povinného předmětu Kolektivní tvorba

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše přiměřeně svému věku nástroj a jeho základní funkce
- ovládá základní technické funkce nástroje (volba zvuku – voice, dělení klaviatury)
- ovládá základní návyky při hře na nástroj (sezení, postavení rukou a prstů na klaviatuře)
- užívá základní úhozové prvky (tenuto, legato, staccato)
- využívá elementární dynamiku (f, mf, p)
- ovládá podkládání a překládání prstů
- zvládá základní koordinaci a nezávislost rukou
- orientuje se na klaviatuře s vazbou na notový zápis v houslovém klíči v rozsahu $c^1 - c^2$
- ovládá hodnoty not a pomlky (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová)
- orientuje se ve 4/4, 2/4 a 3/4 taktu
- doprovodí snazší lidové písně hrou dudácké kvinty, popř. harmonických funkcí T, D, S
- hraje vybrané durové stupnice přes 2 oktávy v protipohybu

2. ročník

Žák:

- orientuje se v houslovém a popř. basovém klíči
- ovládá základní zvukové a rytmické možnosti nástroje
- doprovodí jednoduché lidové písně základními harmonickými funkcemi T, S, D
- orientuje se v základních akordických značkách (C, G, D, A, F)
- vybere na nástroji vhodný styl a tempo jako rytmický doprovod písně

- dbá na sluchovou sebekontrolu hraje vybrané durové stupnice rovným pohybem přes 2

oktávy včetně příslušných kvintakordů s obraty (harmonicky)

3. ročník

Žák:

- ovládá druhy úhozů
- používá v doprovodu lidových písní základní harmonickou kadenci T-S-D
- ovládá hru v tečkovaném rytmu
- orientuje se akordických značek C, G, D, A, E, F
- tvoří základy stylizace doprovodů, volí vhodné tempo, rytmiku (style) i zvukový rejstřík (voice)
- zvládá u jednoduchých písní hru z paměti a transponuje je do různých tónin

- orientuje se v notaci basového klíče v rozsahu $c - f^1$
- ovládá základní funkce ovládacího pedálu
- orientuje se ve specifickém názvosloví nástroje (style, tempo, voice, sustain, accompaniment, start/stop, main A/B, fill in, synchrostart, transpose, tuning atd.)
- hraje durové a mollové stupnice od bílých kláves přes 2 oktávy rovným pohybem, kvintakord s obraty (harmonicky i melodicky), harmonické kadence T-S-D

4. ročník

Žák:

- zvládá hru v obtížnějších rytmických útvarech – tečkovaný rytmus, trioly
- využívá ovládací pedál
- zvládá stylizace doprovodů a volí vhodné tempo, rytmický i zvukový rejstřík
- využívá samostatně technické možnosti EKN – automatický rytmizovaný doprovod včetně formálních částí doprovodné sekce (intro, ending, main A/B, synchrostart), zvukové

možnost (dual, split, harmony), transpozici, ladění, hlasitosti sekcí, atd.

- ovládá harmonizaci jednoduchých písní včetně zápisu akordických značek do partu
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice od bílých kláves přes 2 oktávy rovným pohybem, kvintakord s obraty (harmonicky i melodicky), harmonické kadence T-S-D

5. ročník

Žák:

- zvládá hru harmonických kadení T-S-D v probraných durových tóninách
- použije základních i vedlejších harmonicko-tonálních funkcí (II. a VI. stupeň)
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- využívá funkce nástroje, samostatně zvládá editaci ovládacího panelu

- orientuje se samostatně ve středně náročném notovém zápise vč. ak. značení
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice s akordy a harmonické kadence

6. ročník

Žák:

- orientuje se v akordických značkách (včetně 7, m7, maj7, sus4, sus2, dim, aug) a vytvoří k písním harmonický doprovod vč. zápisu ak. značení do partu
- hraje durové a mollové stupnice s akordy a harmonické kadence

- zvládá stylizace skladeb, samostatně volí rytmické doprovody včetně formálních částí a zvukové rejstříky
- hraje z listu jednodušší skladby na úrovni 1. ročníku a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby

7. ročník

Žák:

- orientuje se ve formálních částech skladeb (intro, sloka, refrén, coda)
- zvládá stylizaci skladeb, samostatně volí rytmické doprovody včetně formálních částí a zvukové rejstříky
- využívá osvojené technické dovednosti k samostatnému nastudování snazších skladeb
- zvládá polyfonní hru a vytváření vícehlasu
- interpretuje skladby různých žánrů (country, folk, pop, swing, rock, blues)
- orientuje se v akordických značkách a vytvoří k písni adekvátní doprovod
- hraje z listu jednodušší skladby, vybrané skladby hraje z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice s akordy a harmonické kadence

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zvládá harmonizaci s použitím kvintakordů (dur, moll, zmenšený, zvětšený), septakordů (7, m7, dim7), sus4, sus2, a tzv. lomených akordů s vedením bas, linky – včetně zápisu
- orientuje se v žánrech populární hudby
- podílí se na výběru skladeb
- ovládá základy aranžování jednoduchých písní se zápisem a ukládáním do sequenceru, zapojení EKN do zvukové aparatury (kombo, mixpult)
- ovládá kontrolní pedály (foot control)
- ovládá ukládání nastavení EKN do paměti (registration memory)
- hraje z listu jednodušší skladby a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice s akordy a kadence základních harmonicko-tonálních funkcí

2. ročník

Žák:

- zvládá harmonizaci s použitím kvintakordů (dur, moll, zmenšený, zvětšený), septakordů (7, m7, dim7), sus4, sus2 a tzv. lomených akordů s vedením bas, linky – včetně zápisu
- orientuje se v různých žánrech populární hudby a tvoří adekvátní doprovod
- podílí se na výběru skladeb
- ovládá základy aranžování jednoduchých písní se zápisem a ukládáním do sequenceru
- ovládá zapojení EKN do zvukové aparatury (kombo, mixpult) a práci s nastavením zvuku
- hraje z listu jednodušší skladby a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice s akordy a kadence základních harmonicko-tonálních funkcí
- ovládá práci s registrační pamětí
- ovládá přenos dat na přes USB nebo MIDI

3. ročník

Žák:

- ovládá technické možnosti nástroje, které samostatně využívá v interpretaci skladeb
- ovládá základy zvukařské činnosti (ovládání mixpultu vč. efektového procesoru, PA systém)
- podílí se na výběru skladeb
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané skladby z paměti
- ovládá záznam a přenos dat z EKN na WAW, MP3

4. ročník

Žák:

- ovládá stylizaci skladeb včetně formálních a přechodových částí
- zvládá hru z akordických značek včetně vedení basové linky
- ovládá samostatně zapojení zvukové aparatury s nástroji a mikrofony
- vytvoří adekvátní doprovod dle akordických značek
- ovládá základy improvizace na daný harmonický obsah skladby
- hraje z listu jednodušší skladby a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- podílí se na výběru skladeb
- ovládá technické možnosti nástroje, které samostatně využívá v interpretaci skladeb a vlastní tvorbě

5.4. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA AKORDEON

Charakteristika

Akordeon je přenosný vícehlasý nástroj, který plní funkci jak samostatného sólového nástroje, tak nástroje doprovodného a má uplatnění i v hudebních souborech. V posledních desetiletích došlo ke změnám v technickém vývoji a nástrojové interpretaci. Je důležité, aby interpret současně v souladu s celkovým hudebním a kulturním rozvojem své osobnosti, zvládl všechny výrazové možnosti nástroje, technickou vyspělost obou rukou a dokonalou měchovou techniku. Výuka hry na akordeon dává žákům vzdělání, které jim umožňuje uplatnění v umělecké činnosti.

Cílem studia je především rozvoj hudebnosti, paměti a tvořivosti. Součástí předmětu Hra na akordeon je rovněž hra z listu, tvorba doprovodů, komorní hra, základy improvizace a hra podle akordických značek. Žáci jsou vedeni k přesné a stylové interpretaci hraných skladeb a měli by hrát na nástroj odpovídající fyzickým dispozicím žáka.

Vyučovací předměty (počet žáku ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na akordeon (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, základy harmonizace a improvizace, studium partů a průprava k souhře, studium doprovodů (na II. stupni)

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, hudební skupina, doprovod (na II. stupni)

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba*				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

. *) Na I. stupni lze zařadit alternativně místo předmětu Kolektivní tvorba povinný předmět Sborový zpěv.

***) Nepovinný předmět (pokud není alternativou povinného předmětu Kolektivní tvorba).

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- dbá na správné zacházení s nástrojem, vytahování a vkládání do pouzdra
- pojmenuje jednotlivé části akordeonu
- zná správné návyky hry (sezení u nástroje, jeho držení a upevnění, postavení obou rukou, základy prstové a měchové techniky)
- ovládá základní hmatovou orientaci
- využívá ostré i rovné nasazení/ukončení tónu
- zvládá základní souhru obou rukou
- rozliší hru portamento, legato i staccato
- využívá elementární dynamiku
- hraje ve standardním basu tóny v základní řadě (f, c, g, d) a k vyjmenovaným tónům příslušné durové akordy
- dodržuje měchové značky předepsané v notách
- transponuje jednoduché lidové písně do různých tónin dle sluchu pravou rukou
- propojuje čtení not v houslovém i basovém klíči s orientací na klaviatuře i hmatníku
- hraje z paměti vybraná cvičení, písně a přednesové skladby

2. ročník

Žák:

- využívá další technické, měchové, dynamické a artikulační možnosti nástroje
- ovládá samostatnost a nezávislost obou rukou, hru dvojhmatů, rozšíření pětiprstové polohy (posun ruky, podklad palce)
- zdokonalí měchovou techniku, tvoření tónu (správné nasazení a ukončení)
- využívá dynamiku (crescendo, decrescendo)
- orientuje se ve složitější rytmických útvarech (tečkovaný rytmus, triola, synkopa)
- ovládá hru z listu v pěti-prstové poloze
- hraje z paměti vybraná cvičení a přednesové skladby
- transponuje do různých tónin lidové písně podle sluchu
- hraje durové stupnice od všech bílých kláves přes jednu oktávu a tónický kvintakord k probraným stupnicím harmonicky i melodicky pravou rukou

3. ročník

Žák:

- zdokonalí měchové a prstové frázování a artikulaci, nezávislost rukou a upevní hmatovou orientaci bez zrakové kontroly
- hraje jednoduché lidové písně s doprovodem základních harmonických funkcí (T, S, D)
- využívá složitější rytmické útvary a další dynamické a výrazové odstíny (ritardando, accelerando)
- ovládá hru dvojhmatů a jednoduchého dvojhlasu
- zvládá rozšířenou polohu pravou i levou rukou, případně skoky
- využívá ve standardním basu akordický durový doprovod s kvintovým a terciovým basem
- ovládá terciovou řadu, řadu mollových akordů a septakordů
- zdokonalí plynulost měchových obrátů
- hraje z listu skladby nižší technické úrovně a přednesové skladby z paměti
- hraje durové stupnice od všech bílých kláves a tříhlasý akord k probraným stupnicím s obraty harmonicky (tenuto, staccato), melodicky každou rukou zvlášť

4. ročník

Žák:

- ovládá prstovou a měchovou techniku
- využívá rovné, ostré i měkké nasazení a ukončení tónu
- ovládá koordinaci a souhru rukou
- ovládá hru legato, portamento, tenuto i staccato
- hraje pasážové běhy v rychlejších tempech
- ovládá hru jednoduchých melodických ozdob
- orientuje se v základním použití rejstříků
- hraje z listu skladby nižší technické úrovně a přednesové skladby z paměti
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové stupnice přes jednu oktávu dohromady, v případě přechodu na větší nástroj přes dvě oktávy, tříhlasý akord s obraty dohromady, mollové stupnice harmonické i melodické a tříhlasý akord s obraty zvlášť

5. ročník

Žák:

- zdokonalí svoji technickou úroveň (pohyblivost prstů, vícehlasou hru a skoky)
- rozvine další zvukové a barevné možnosti nástroje pomocí rejstříkových kombinací
- hraje skladby různého charakteru, vystihne jejich kontrast, výraz, dynamiku a tempo
- doprovodí písně podle akordických značek
- hraje z listu skladby nižší technické úrovně a přednesové skladby z paměti
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- zhodnotí svůj výkon a výkon svých spolužáků
- hraje durové a mollové stupnice (harmonické i melodické) přes dvě oktávy v rovném pohybu a tříhlasý akord s obraty k daným stupnicím dohromady, chromatické stupnice pravou rukou, čtyřhlasý akord a velký rozklad tónického kvintakordu pravou rukou

6. ročník

Žák:

- hraje s tónovou kulturou pomocí měchové techniky, ovládá měchovou výměnu
- orientuje se v polyfonních skladbách
- uplatňuje spolehlivě vlnbu rejstříků
- použije při hře akordů nebo v přednesových skladbách měchovou techniku below shake
- zvládá složitější melodické ozdoby
- orientuje se v akordických značkách
- rozliší při interpretaci hlavní zásady skladeb různých stylů a žánrů
- rozvine hru z paměti, hru z listu, spolehlivost a jistotu při veřejných vystoupeních
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- zhodnotí svůj výkon a výkon svých spolužáků
- hraje durové stupnice přes dvě oktávy v rovném pohybu i protipohybu, mollové přes dvě oktávy v rovném pohybu, chromatické pravou rukou, čtyřhlasý akord a velký rozklad s obraty zvlášť

7. ročník

Žák:

- rozliší při interpretaci hlavní zásady skladeb různých stylů a žánrů
- zdokonalí získané dovednosti (technické i výrazové, dynamické, agogické, práci s měchem)
- hraje přehledně polyfonní skladby a užívá stylově rejstříkovou techniku
- interpretuje nastudované skladby také z paměti, rozvíjí pohotovou hru z listu
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- zhodnotí svůj výkon a výkon svých spolužáků
- hraje durové, mollové i chromatické stupnice všemi dosud probranými způsoby, čtyřhlasý akord a velký rozklad s obraty dohromady

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- rozliší hudbu barokní, klasicistní, hudbu 19. a 20. století, skladby moderních hudebních proudů, případně jazzu a skladby ovlivněné jazzem
- rozvine a zdokonalí technické a výrazové dovednosti
- hraje technická cvičení vycházející ze studijní problematiky (pasáže, skoky, velké rozklady akordů, oktávy, náročnější dvojhmaty, melodické ozdoby, rejstříkování, výrazové nebo měchové problémy apod.)
- podílí se na výběru přednesové literatury
- analyzuje hrané skladby a správně je interpretuje
- rozvine hru z paměti, hru z listu, spolehlivost a jistotu při veřejných vystoupeních
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- zhodnotí svůj výkon a výkon svých spolužáků
- hraje durové, mollové i chromatické stupnice všemi dosud probranými způsoby, čtyřhlasý akord a velký rozklad s obraty dohromady
- hraje harmonické spoje (kadence pravou rukou – T, S, D)

2. ročník

Žák:

- orientuje se v různých stylech a žánrech
- hraje technická cvičení vycházející ze studijní problematiky
- podílí se na výběru přednesové literatury
- analyzuje hrané skladby a správně je interpretuje
- rozvine hru z paměti, hru z listu, spolehlivost a jistotu při veřejných vystoupeních
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- zhodnotí svůj výkon a výkon svých spolužáků
- hraje durové, případně mollové stupnice v dělených terciích, chromatické oběma rukama dohromady, zmenšený septakord a velký rozklad pravou rukou
- hraje harmonické spoje (kadence dohromady – T, S, D)

3. ročník

Žák:

- orientuje se v různých stylech a žánrech
- hraje technická cvičení vycházející ze studijní problematiky
- podílí se na výběru přednesové literatury a je sebekritický k vlastním hudebním výkonům
- analyzuje hrané skladby
- realizuje hru z paměti a hru z listu
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- zhodnotí svůj výkon a výkon svých spolužáků
- hraje durové, případně mollové stupnice v dělených sextách, chromatické oběma rukama dohromady, dominantní septakord a velký rozklad pravou rukou

4. ročník

Žák:

- orientuje se v různých stylech a žánrech
- podílí se na výběru přednesové literatury a je sebekritický k vlastním hudebním výkonům
- analyzuje hrané skladby a správně je interpretuje
- realizuje hru z paměti a hru z listu
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- zhodnotí svůj výkon a výkon svých spolužáků
- hraje durové, případně mollové stupnice ve dvojhmatech, chromatické oběma rukama dohromady, všechny dosud probrané akordy a septakordy

5.5. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA HOUSLE

Charakteristika

Housle mají jedinečnou historii, neboť tento nástroj dospěl ke své dokonalosti již před téměř čtyřmi sty lety a od té doby se téměř nezměnil. Předchůdcem houslí je středověká rubeba, nástupce arabského rebábu a fidula. První moderní housle zhotovil Andrea Amati na objednávku rodu Medici. Nejstarší dochované housle z jeho dílny v Cremoně jsou z roku 1564. V Cremoně působila i početná houslařská rodina Quarneri a slavný Antonio Stradivari, jehož jméno se stalo celosvětově uznávaným pojmem. Z Itálie se umění houslařů rozšířilo do ostatních částí Evropy.

Housle patří mezi nejrozšířenější hudební nástroje. Uplatňují se jako nástroj sólový, dále jako velmi důležitý a oblíbený nástroj komorních souborů klasických i folklorních a tvoří základní nástrojovou skupinu symfonického orchestru.

Důležitým úkolem až posláním výuky hry na housle v základním uměleckém vzdělávání je vzbuzovat u žáka zájem o nástroj a rozvíjet jeho hudebnost. Učební plány a osnovy jsou sestaveny tak, aby žák získával znalosti a dovednosti v sólové hře, komorní hře, souboru, ve hře z listu a dalších činnostech. Učební plány a osnovy jsou rozděleny do dvou stupňů studia. Absolventi jsou vybaveni základy pro amatérské uplatnění a často se pro ně hra na housle i hudba jako taková stává celoživotní oblibou a zájmem. Žák má možnost pokračovat v dalším studiu na vyšších uměleckých školách a stát se profesionálním hudebním umělcem nebo pedagogem.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na housle (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, hra s doprovodem, studium partů a průprava k souhře

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, orchestr

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plány:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na housle*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba**				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv***	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

*) Výuku předmětu Hra na housle lze na I. stupni rozdělit na dvě části v týdnu.

**) Na I. stupni lze zařadit předmět Kolektivní tvorba od 1. až 3. ročníku se zřetelem na schopnosti žáka.

Výuku předmětu Kolektivní tvorba lze realizovat v bloku vyučovacích předmětů.

***) Nepovinný předmět

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- ovládá přirozené držení houslí, správné postavení levé ruky, lehký a rovný tah smyčce na všech strunách
- hraje durový a mollový prstoklad, využívá všech částí smyčce
- vytvoří znělý tón, dbá na intonaci, kvalitu tónu
- hraje detaché, legato, staccato
- hraje vybraná cvičení a písně z paměti
- hraje durové stupnice (G, D, A) a akordy v rozsahu jedné oktávy podle probíraného prstokladu

2. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu a uvolněné držení nástroje
- ovládá základní prstoklady na všech strunách včetně hru zvýšeným 3. Prstem
- rozliší sluchem durový a mollový tónorod
- vystihne náladu skladby a vyjádří ji výrazovými prostředky
- využívá ve své interpretaci intonační sebekontroly
- orientuje se v taktu 2/4, 3/4, C
- rozliší při interpretaci základní tempa (pomalu, středně rychle, rychle)
- ovládá hru u pražce, základy vibrata a úvod ke hře do poloh (na 1. struně)
- dbá na přesnou intonaci a rytmus
- hraje vybrané skladby z paměti
- hraje durové stupnice (G, D, A, E) a akordy v rozsahu dvou oktáv

3. ročník

Žák:

- hraje vybrané skladby z paměti, odpoutává se od závislosti na notovém zápise
- dbá při interpretaci na souhru s doprovodem
- uplatní při hře základní výrazové prostředky (p, mf, f, crescendo, decrescendo)
- hraje v dalších prstokladech (pražcový, výměna 1. a 3. polohy)
- ovládá pružný dopad prstů levé ruky
- dbá na techniku pravé a levé ruky
- rozvine smyčcovou techniku
- hraje vybrané skladby z paměti
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # , 4 b) a akord s přechodem do 3. polohy

4. ročník

Žák:

- využívá při studiu a interpretaci skladeb dynamiky
- hraje dvojhmaty, orientuje se v prstokladech 1., 3., 5. polohy
- využívá různé druhy smyků
- použije dosud získaných znalostí při samostatné přípravě včetně zápisu jednodušších smyků
- vystihne výraz, náladu a tempo skladby
- dbá na kvalitu tónu a správné frázování
- zdokonalí vibrato
- ovládá hru detaché, legato, martelé, staccato, spiccato
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # , 4 b) v rozsahu dvou a tří oktáv a akordy

5. ročník

Žák:

- upevní hladký přechod do vyšších poloh
- použije dosud získaných znalostí při samostatné přípravě jednodušších skladeb
- dbá na intonaci v polohách se zřetelem na čistotu hry
- dbá na kvalitu tónu, kultivované nasazení a hladké výměny smyků a poloh
- ovládá detaché, legato, staccato, martele, spiccato
- zdokonalí vibrato
- hraje skladby různých stylových období
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří oktáv a akordy, využívá různé rytmické obměny

6. ročník

Žák:

- ovládá smyky a výměny poloh s přihlédnutím na zvukový charakter hry
- rozvine pohybovou stránku techniky hry levé ruky v celém rozsahu hmatníku
- vystihne charakter skladby různých stylových období
- zvládá dle svých schopností samostatné nastudování skladby
- dbá na kvalitu tónu, hlavní výměny smyku
- hraje složitější techniku levé ruky dle svých schopností (základní dvojhmaty cvičným způsobem) a melodické ozdoby
- užívá při interpretaci výrazových prostředků
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří oktáv a akordy, využívá různé rytmické obměny

7. ročník

Žák:

- hraje skladby různých stylů a žánrů
- ovládá základní smyčcovou techniku (detache, legato, staccato, martele, spiccato, sautille)
- zvládá hru jednoduchých skladeb z listu
- vyjádří osobitým způsobem charakter a náladu hraných skladeb
- dbá na kvalitu tónu, kultivované nasazení a hladké výměny smyků a poloh
- využívá vibrato
- hraje vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice s akordy (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří oktáv, využívá rytmické obměny

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- využívá celý rozsah nástroje a aplikuje různé druhy smyků
- zvládá plynule výměny poloh a hru v dvojhmatech
- použije při studiu skladeb různé rytmické variace
- dbá na intonaci, rytmus, barvu a kvalitu tónu
- rozvine technickou a emocionální složku hry
- naladí samostatně nástroj
- hraje vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří oktáv a akordy, využívá různé rytmické obměny

2. ročník

Žák:

- využívá celý rozsah nástroje a aplikuje různé druhy smyků
- zvládá plynule výměny poloh a hru v dvojhmatech
- použije při studiu skladeb různé rytmické variace
- dbá na intonaci, rytmus, barvu a kvalitu tónu
- rozvine technickou a emocionální složku hry
- naladí samostatně nástroj
- hraje vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří oktáv a akordy, využívá různé rytmické obměny

3. ročník

Žák:

- orientuje se v notovém zápise, při nácvičku a interpretaci skladeb samostatně řeší prstokladové, smykové a výrazové varianty
- využívá výrazové a technické prvky osvojené v průběhu studia
- dbá na intonaci, rytmus, barvu a kvalitu tónu
- rozvine technickou a emocionální složku hry
- naladí samostatně nástroj
- hraje vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří oktáv a akordy, využívá různé rytmické obměny

4. ročník

Žák:

- využívá získané zkušenosti, znalosti a dovednosti k samostatnému studiu skladeb
- podílí se aktivně na výběru skladeb
- orientuje se ve skladbách různých stylových období
- ovládá hru z listu a je schopen spojovat prvky rozvíjené po celou dobu studia
- dbá na intonaci, rytmus, barvu a kvalitu tónu
- rozvine technickou a emocionální složku hry
- naladí samostatně nástroj
- hraje vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří oktáv a akordy, využívá různé rytmické obměny

5.6. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA VIOLONCELLO

Charakteristika

Violoncello se vyvinulo z violy da braccio a je nejnižším z rodiny houslových nástrojů, které se vyvíjely paralelně s tzv. violovými nástroji (odvozené od violy da gamba). Na rozdíl od dnešních nástrojů neměla violoncella přibližně do r. 1800 bodec a musela se držet mezi koleny. Dřevěná část barokních smyčců byla prohnutá ven, dnes je prohnutá dovnitř. První moderní violoncello vyrobil v Cremoně v roce 1572 Andrea Amati. Violoncello se nejvíce používá v evropské klasické hudbě. Je sólovým nástrojem koncertních skladeb mnoha autorů, např. Johanna Sebastiana Bacha, Antonína Dvořáka, Bohuslava Martinů nebo Sergeje Sergejeviče Prokofjeva. Též tvoří nedílnou součást komorních, smyčcových a symfonických orchestrů i mnoha komorních souborů. Violoncello je využíváno také v ostatních žánrech, především v populární hudbě.

Cílem výuky Hra na violoncello je nejen vzbudit zájem žáka o tento nástroj a hudbu jako takovou, ale též rozvoj jeho melodické, rytmické a tonální představivosti, která je důležitá pro následnou sluchovou

sebekontrolu při interpretaci. Postupně si žák osvojí technické dovednosti, jichž využije při studiu skladeb. Žák může uplatnit získané dovednosti v sólové hře, v komorním souboru, popř. orchestru.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na violoncello (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, hra s doprovodem, studium partů a průprava k souhře

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na violoncello*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba**				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv ***	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

*) Výuku předmětu Hra na violoncello lze na I. stupni rozdělit na dvě části v týdnu.

**) Na I. stupni lze zařadit předmět Kolektivní tvorba od 1. až 3. ročníku se zřetelem na schopnosti žáka. Výuku předmětu Kolektivní tvorba lze realizovat v bloku vyučovacích předmětů.

***) Nepovinný předmět

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše nástroj a jednotlivé části
- ovládá základní návyky hry na violoncello
- hraje pizzicato i smyčcem
- orientuje se v základní dynamice (p, mf, f)
- ovládá hru v durovém prstokladu
- dbá na intonační a hmatovou jistotu
- ovládá postupně celý tah smyčcem, využívá všechny části smyčce
- orientuje se v základních smycích – detaché, staccato
- hraje lidové písně z paměti
- hraje durové stupnice (C, G, D) v rozsahu jedné oktávy a příslušný tónický akord

2. ročník

Žák:

- rozvine základní návyky a dovednosti, melodickou a rytmickou představivost
- hraje přípravná prstová cvičení pro nácvik skladeb
- dbá na vlastní sluchovou kontrolu
- hraje detaché, legato, staccato
- užívá základní dynamiku
- orientuje se v tempovém označení skladeb
- hraje vybrané skladby z paměti
- hraje durové stupnice (C, G, D) v rozsahu dvou oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

3. ročník

Žák:

- uplatní již získané návyky a dovednosti
- dbá na správné držení a vedení smyčce
- dbá na uvolněnou pravou ruku
- zdokonalí technickou zručnost levé ruky
- propojuje hru v I. a IV. poloze
- rozvine melodické a rytmické cítění, sluchovou představivost
- užívá při hře výrazových prostředků
- hraje písňe či melodie dle sluchu a z paměti
- hraje durové stupnice (C, G, D, A, E) a mollové stupnice (a, e, d) v rozsahu dvou oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

4. ročník

Žák:

- rozvine technickou zručnost
- ovládá průpravná cvičení k tvorbě vibrata
- dbá na kvalitu tónu, jeho nasazení
- rozvine hru ve IV. Poloze
- uplatní hru ve II. a III. Poloze
- hraje základní melodické ozdoby (příraz, nátryl, skupinka, trylek, mordent)
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové stupnice (C, G, D, A, E, F) a mollové stupnice (a, e, d, g, c) v rozsahu dvou oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

5. ročník

Žák:

- orientuje se v V. poloze
- dbá na frázování, tvoření tónu, hladké výměny smyky
- ovládá smyky detaché, martelé, staccato, legato a skákavé smyky v pomalejších tempech
- užívá melodické ozdoby
- zdokonalí vibrato
- vystihne charakter, náladu a tempo skladby
- uplatní již získané znalosti při samostudiu skladeb včetně prstokladu
- hraje vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu dvou oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

6. ročník

Žák:

- rozvine technickou zručnost
- dbá na hladkou výměnu poloh (I. – V. polohy), intonaci, rytmus a tah smyčce
- hraje skladby různých stylových období
- uplatní vlastní hudební cítění
- rozvine sluchovou představivost
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

7. ročník

Žák:

- zdokonalí technickou zručnost
- hraje dvojhmaty, skákavé smyky v rychlejších tempu
- hraje skladby různých stylových období
- propojuje výrazové a technické dovednosti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- ovládá hru z listu
- uplatní znalosti získané v individuální výuce při samostatném nácviu skladeb
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- uplatní technické dovednosti z předešlého studia
- orientuje se v VI. a VII. poloze
- dbá na kvalitu a barvu tónu, frázování
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- uplatní při interpretaci vlastní hudební projev
- hraje jednodušší skladby z listu a vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 4 # a 4 b) v rozsahu tří, případně čtyř oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

2. ročník

Žák:

- zdokonalí technickou zručnost
- rozvine hru v VI. a VII. poloze
- dbá na kvalitu a barvu tónu, frázování
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- podílí se na výběru přednesové literatury
- uplatní při interpretaci vlastní hudební projev
- hraje jednodušší skladby z listu a vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 5 # a 5 b) v rozsahu tří, případně čtyř oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

3. ročník

Žák:

- hraje skladby různých stylů a žánrů
- podílí se na výběru přednesové literatury
- propojuje výrazové a technické dovednosti při interpretaci studovaných skladeb
- uplatní při interpretaci vlastní hudební projev
- hraje jednodušší skladby z listu a vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice (do 6 # a 6 b) v rozsahu tří, případně čtyř oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

4. ročník

Žák:

- propojuje výrazové a technické dovednosti při interpretaci
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- podílí se na výběru přednesové literatury
- dbá na hladkou výměnu poloh
- využívá již získaných dovedností při samostudiu skladeb
- využívá zvukových možností nástroje
- hraje jednodušší skladby z listu a vybrané přednesové skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice v rozsahu tří, případně čtyř oktáv dle probíraného prstokladu, tónický kvintakord a jeho obraty

5.7. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA KYTARU

Charakteristika

Kytara spojuje přednosti nástroje sólového nebo doprovodného. Z hlediska historického vývoje zahrnuje všechna stylová období až po současnost včetně rozmanitosti žánrů. Uplatňuje se v sólové hře, v komorních souborech a hudebních skupinách.

Hlavním cílem je naučit žáka techniku hry a základní teoretické znalosti využitelné ve všech hudebních směrech. Zejména na II. stupni bere učitel ohled na individuální zájem žáka v oblasti výběru žánru studovaných skladeb.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na kytaru (1 – 2)

– studium hry na nástroj, hra z listu, základy harmonizace a improvizace, studium partů a průprava k souhře, studium doprovodů (na II. stupni)

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, hudební skupina, doprovod (na II. stupni)

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I. r	2.	3.	4.
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

*) *Nepovinný předmět*

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše nástroj včetně ladění (prázdné struny) a naladí s pomocí ladičky
- má základní návyky při sezení a držení nástroje
- ovládá správné držení nástroje, základy techniky hry a úhoz na prázdných strunách
- zahraje melodii v I. poloze
- prokáže prostřednictvím hry jednoduchých skladeb předpoklady pro elementární souhru

2. ročník

Žák:

- ovládá základní notaci na hmatníku do III. polohy
- hraje jednoduché rytmické motivy z paměti
- ovládá synchronizaci pravé a levé ruky
- rozliší žánrové rozdíly skladeb

- použije tříhlasý doprovod, hraje podle akordických značek
- využívá při hře dynamiku
- ovládá osvojenou techniku hry
- použije při hře uvolňovací cviky
- doprovodí písně podle akordických značek s rytmikou
- hraje jednoduché prstové cvičení v durových stupnicích (C, G, F)
- hraje durovou stupnicí v rozsahu jedné oktávy

3. ročník

Žák:

- ovládá kompletní notaci na hmatníku do V. polohy
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise
- hraje z paměti vybrané jednodušší skladby
- využívá základních harmonických funkcí a akordů při doprovodu písní
- vystihne náladu skladby a je schopen ji vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
- ovládá a využívá základní italské názvosloví
- ovládá pokročilé rytmické doprovody
- hraje septakordy s malou i velkou septimou
- ovládá durové a mollové stupnice v rozsahu jedné oktávy

4. ročník

Žák:

- hraje repertoár různých stylových období včetně soudobé hudby
- uplatní dynamiku, agogiku
- hraje barré hmaty, tzv. malé barré
- využívá technické a výrazové prostředky (vibrato, tambora, glissando)
- zapojuje se do kolektivní tvorby, orientuje se v notovém zápise, spolupracuje s ostatními hráči
- hraje durové stupnice v rozsahu dvou oktáv melodicky, v sekvencích a terciích

5. ročník

Žák:

- orientuje se na hmatníku do VII. Polohy
- využívá dosud probrané technické prvky
- hraje doprovod k latinsko-americkým skladbám (Rumba, Bossa nova)
- zapojuje se do kolektivní tvorby, využívá dynamických rozdílů, vnímá ostatní spoluhráče
- orientuje se v 2-3 oktávových durových a mollových stupnicích
- ovládá kadence a hru z listu

6. ročník

Žák:

- orientuje se v akordických značkách, zná obraty akordů
- hraje přiměřeně obtížné skladby s využitím výrazových prostředků
- ovládá dle svých možností hru z listu
- hraje vybrané skladby z paměti
- prezentuje vybrané nastudované skladby na veřejných vystoupeních
- uplatní dosud získané znalosti v kolektivní tvorbě, spolupracuje s ostatními spoluhráči, soustředí se na výraz skladby

7. ročník

Žák:

- hraje s tónovou kulturou a je schopen naladit si nástroj
- zdokonalí nástrojovou techniku (prstovou techniku střední obtížnosti)
- ovládá pokročilé akordické značky (sus4, dim, aug), techniku barré hmatů
- hraje dle individuálních schopností plynule ve vyšších polohách v základních tóninách
- orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech
- hraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- doprovodí písně či skladby podle notace i akordických značek
- vytváří vlastní doprovod dle svých individuálních schopností
- uplatní se v kolektivní tvorbě
- hraje vybrané durové a mollové stupnice, v sekvencích a terciích

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- využívá technických a výrazových prostředků
- ovládá složitější rytmy latinsko-americké
- využívá při improvizaci modální tonální oblasti
- ovládá hru s trsátkem
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice melodicky, v sekvencích a terciích

2. ročník

Žák:

- ovládá pokročilé kytarové techniky jako arpeggio a glissando
- hraje v dynamických odstínech, pracuje s barvou zvuku
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby, samostatně se připravuje, spolupracuje se spoluhráči
- pozná hudbu z daného období, dokáže se přizpůsobit danému stylu
- využívá nástroj ve svém plném znění (rytmicky i melodicky)
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice, v sekvencích a terciích

3. ročník

Žák:

- ovládá nástrojovou techniku střední a vyšší obtížnosti
- popíše problematiku svého nástroje
- podílí se na výběru skladeb odpovídající jeho úrovni, pracuje samostatně
- ovládá improvizaci dle jeho možností
- hraje v rychlejších tempech, dovádí své technické schopnosti k vyšším úrovním
- orientuje se v současné hudební scéně a má svůj hudební vzor
- ovládá doprovod různých hudebních žánrů
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice melodicky, v sekvencích a terciích

4. ročník

Žák:

- ovládá nástrojovou techniku střední obtížnosti
- orientuje se v zápise různých stylových období

- uplatní již získané zkušenosti a dovednosti při samostudiu skladeb
- vytváří vlastní doprovody
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice melodicky, v sekvencích a terciích

5.8. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA ELEKTRICKOU KYTARU

Charakteristika

Elektrická kytara je hudební nástroj využívaný ve velkém množství hudebních žánrů v nejrůznějších seskupeních. První pokusy o ozvučení akustické kytary vznikly jako reakce na nedostatečnou hlasitost nástroje v ansámblech s převahou dechových nástrojů. Aby byla kytara ve zvuku průraznější, nezanikala v celkovém zvuku a mohla se uplatnit i jako sólový nástroj, byly činěny pokusy s elektronickým snímáním zvuku. Tím bylo dosaženo možnosti sejmutý zvuk zesílovat pomocí dalších zvukových řetězců.

V padesátých letech 20. století byly zkonstruovány první nástroje s masivním korpusem a přišroubovaným krkem nebo krkem přilepeným, u kterých byl zvuk snímán čistě elektronicky. Vznikly tak dva základní typy nástrojů – Fender a Gibson Les Paul. Typ Fender, model Fender Telecaster a Fender Stratocaster, s přišroubovaným krkem nesl v názvu jméno svého autora Leo Fendera. Typ Gibson Les Paul s lepeným krkem byl pojmenován po Les Paulovi, který ho navrhl. Postupem doby vznikalo mnoho dalších typů a modelů kytar v souvislosti s požadavky hráčů různých stylů a žánrů.

Hlavním cílem je naučit žáka techniku hry a základní znalosti využitelné ve všech směrech a žánrech.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na elektrickou kytaru (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, základy improvizace a harmonizace, průprava k souhře

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, hudební skupina, doprovod (na II. stupni)

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

*) *Nepovinný předmět*

Učební osnovy - výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše a naladí nástroj
- ovládá správné postavení rukou a držení nástroje
- hraje jednoduchá prstová cvičení pro levou ruku
- hraje jednoduché jednohlasé motivy a skladby

2. ročník

Žák:

- zná notaci do V. polohy
- ovládá hru trsátkem nahoru i dolů (střídavě)
- zvládá synchronizaci levé a pravé ruky
- hraje durové stupnice s akordy v rozsahu jedné oktávy (C, D, G, A, E)

3. ročník

Žák:

- ovládá z paměti notaci na hmatníku do VII. polohy
- využívá elementární dynamiku při interpretaci přednesových skladeb
- hraje vybrané skladby z paměti
- hraje durové stupnice v rozsahu dvou oktáv, rozklady durových a mollových akordů bez použití barré

4. ročník

Žák:

- hraje pentatoniku v 1. a 2. poloze
- pozná bluesovou dvanácti-taktovou formu
- použije elektronickou ladičku a metronom
- ovládá rytmické motivy hrané pravou rukou
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice v rozsahu dvou oktáv

5. ročník

Žák:

- hraje a improvizuje pentatoniku v bluesové formě
- hraje doprovody s použitím durových a mollových barré akordů
- ovládá rejstříky kytary a přepínání snímačů
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- orientuje se v durových a mollových stupnicích v rozsahu dvou až tří oktáv

6. ročník

Žák:

- orientuje se v akordických značkách
- ovládá rytmické doprovody v kvintových a kvartových power chordech
- užívá hru vibrato, flažolety
- hraje z listu složitější motivy
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- předvede vybrané melodie či přednesové skladby z paměti
- orientuje se v durových a mollových stupnicích v rozsahu dvou až tří oktáv

7. ročník

Žák:

- ovládá nástrojovou techniku střední obtížnosti
- zvládá hru v základní poloze i ve vyšších polohách ve všech tóninách

- orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech
- využívá při hře technické prvky (příklep, odtah, vytahování strun atd.)
- doprovází podle notace i akordických značek
- hraje vybrané durové a mollové stupnice, k nim příslušné kadence a rozložené akordy kombinovaným způsobem (trsátka a prsty)
- uplatní se v sólové i kolektivní tvorby

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- orientuje se v zápisech tabulatury
- využívá své znalosti v improvizaci sólových figur
- realizuje již získané dovednosti v různých žánrech (rock, blues, jazz, latina)
- orientuje se v základech improvizace
- hraje vybrané skladby z paměti
- využívá svých technických a výrazových prostředků v kolektivní tvorbě
- hraje vybrané durové a mollové stupnice, k nim příslušné kadence a rozložené akordy kombinovaným způsobem (trsátka a prsty)

2. ročník

Žák:

- obohacuje své znalosti o počítačové programy pro elektrickou kytaru
- zvládá přípravu pro vytvoření vlastní skladby
- ovládá princip analogových efektů
- improvizuje skladby pomocí elementární harmonické sazby
- hraje vybrané skladby z paměti
- využívá svých technických a výrazových prostředků v kolektivní tvorbě
- hraje vybrané durové a mollové stupnice, k nim příslušné kadence a rozložené akordy kombinovaným způsobem (trsátka a prsty)

3. ročník

Žák:

- uplatní své znalosti digitálních multiektů
- propojuje při samostudiu již získané znalosti a dovednosti s vlastním vyjádřením
- hraje doprovody s využitím septakordů a nonových akordů
- ovládá základy hudebních programů Cubase, Sibelius, Guitar Pro
- hraje vybrané skladby z paměti
- improvizuje na již probrané skladby
- využívá svých technických a výrazových prostředků v kolektivní tvorbě
- hraje vybrané durové a mollové stupnice, k nim příslušné kadence a rozložené akordy kombinovaným způsobem (trsátka a prsty)

4. ročník

Žák:

- tvoří a skládá vlastní jednoduchý repertoár
- zvládá samostatné nastudování a procvičování oblíbených skladeb za pomoci tabulatur
- propojuje svou hru s hudebními programy (Cubase, Guitar Pro, Sibelius apod.)
- improvizuje bluesovou formu ve všech tóninách
- hraje skladby obtížnějšího charakteru z paměti
- uplatňuje dynamiku a rejstříky snímačů pomocí ovládacích prvků nástroje
- využívá všech technických prvků jako je hammering, slide, sweep picking apod.
- improvizuje na dané téma či vybranou skladbu
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice, k nim příslušné kadence a rozložené akordy kombinovaným způsobem (trsátka a prsty)

5.9. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA BASOVOU KYTARU

Charakteristika

Studium hry na basovou kytaru je vhodnou alternativou pro žáky, kteří chtějí uplatnit své rytmické, výrazové a dynamické cítění. Nástroj poskytuje mnoho možností vyjádření rytmických i melodických prvků. Zvuk basové kytary svou hlubokou frekvencí spojuje ostatní nástroje v hudebních uskupeních.

Hráč na basovou kytaru na sebe přejímá jednu z hlavních funkcí v nástrojovém obsazení. Je nositelem rytmické přesnosti a stability celé formace. Basová kytara si od svého vzniku našla svoji nenahraditelnou funkci v obsazení různých souborů dnešní doby a stále výrazněji ovlivňuje finální aranžmá těchto skupin.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na basovou kytaru (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, studium partů a příprava k souhře,

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, hudební skupina, doprovod (na II. stupni)

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na basovou kytaru*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

**) V předmětu Hra na basovou kytaru lze alternativně (se zřetelem na fyzickou vyspělost žáka) zařadit na I. stupni od 1. ročníku nejdéle do 3. ročníku jako přípravný nástroj kytaru.*

****) Nepovinný předmět*

Učební osnovy - výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše nástroj
- ovládá prstovou techniku pravé ruky
- zvládá prstovou techniku levé ruky v první poloze (spojený 3. a 4. prst)
- hraje dle notového zápisu v první poloze na všech strunách
- doprovodí jednoduchou lidovou píseň doprovodem na dvě doby pomocí kvint

2. ročník

Žák:

- ovládá hru do III. nerozšířené polohy
- zvládá různé rytmické cvičení
- zdokonalí propojování prvních třech poloh bez zrakové kontroly

- hraje vyrovnaně čtvrt'ové a osminové noty dle metronomu
- doprovodí snazší píseň pomocí kvintového doprovodu, popř. s terciovými průchody

3. ročník

Žák:

- ovládá III. rozšířenou polohu a hru do V. polohy
- hraje oběma rukama synchronizovaně, vnímá rytmus celým tělem
- ovládá tlumení strun v pravé a levé ruce
- orientuje se v základech improvizace
- obohacuje doprovod o průchody a tercie
- hraje durové a mollové stupnice přes jednu oktávu posuvným prstokladem

4. ročník

Žák:

- ovládá hru do VII. polohy
- využívá znalostí při hře swingu, zná princip trioly
- ovládá techniku příraz a odtrh vč. nácviku s metronomem
- ovládá tlumení strun a tlumené tóny (death notes)
- improvizuje ve skladbách jednoduchý motiv
- vytvoří rytmickou frázi, kterou dokáže doprovodit píseň
- orientuje se v akordických značkách, zná prstoklady mollových a durových akordů
- zapojuje se do kolektivní tvorby, orientuje se v notovém zápise a ve formě
- hraje stupnice s posuvným prstokladem přes 2 oktávy melodicky, v terciích a sekvencích

5. ročník

Žák:

- ovládá hru do X. polohy
- orientuje se v různých hudebních žánrech včetně vhodného doprovodu
- ovládá značení septakordů a jejich prstoklady
- vytvoří melodickou frázi dle akordu
- ovládá technické a rytmické cvičení
- pracuje s dynamikou skladby
- ovládá princip hry předražených dob, využívá znalostí v doprovodu skladeb
- zapojuje se do kolektivní tvorby, vnímá své spoluhráče a dokáže výrazově komunikovat
- využívá pentatonických stupnic a stupnice blues k tvoření doprovodu a melodických frází

6. ročník

Žák:

- ovládá základní latinko-americké doprovody
- doprovodí jazzové standardy, evergreeny, rockovou muziku a groove
- ovládá základní techniku slap (pluck, slap, double thumb)
- orientuje se v rytmizaci těžších melodických motivů s jeho využitím ve skladbě
- zapojuje se do kolektivní tvorby, svou hrou přispívá ke stmelení hudebního celku
- dbá na souhru s bubeníkem a společně tvoří rytmický doprovod
- využívá pentatonických stupnic a stupnice blues k tvoření doprovodu a melodických frází
- hraje vybrané stupnice

7. ročník

Žák:

- ovládá hru do XII. polohy
- vytvoří doprovod ve skladbách různého žánru
- doprovodí skladby či písně dle akordických značek s využitím naučených stupnic (pentatoniky, blues, durové a mollové)
- hraje vybrané složitější motivy z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby

- doprovodí kapelu v různých hudebních žánrech
- dbá na souhru s celou kapelou, obohacuje interpretaci skladby o své nápady, poznatky
- využívá pentatonických stupnic a stupnice blues k tvoření doprovodu a melodických frází
- hraje vybrané stupnice

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- ovládá technické prvky jako umělé flažolety, glissando, vibrato
- využívá a pracuje s barvou tónu
- ovládá dokonale problematiku nástroje po technické stránce
- orientuje se v principu kompresoru a dalších zvukových úprav, pracuje se zvukem aparátu
- hraje složitější sóla pomocí základních církevních stupnic
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- podílí se na výběru repertoáru
- využívá naučených stupnic k přípravě vlastního sóla
- ovládá základní církevní stupnice a zná jejich módy

2. ročník

Žák:

- hraje přesně podle metronomu, ovládá složité rytmické cvičení
- ovládá změnu rytmu a návrat zpět
- dbá na souhru s ostatními nástroji v kolektivní interpretaci
- vede rytmiku hudebního souboru
- ovládá základy doprovodu na čtyři doby (walking bass) s použitím modálních oblastí

3. ročník

Žák:

- vytvoří samostatně doprovod basové linky na rytmicky a melodicky odpovídající úrovni
- improvizuje delší sóla
- orientuje se ve vyšších polohách
- rozvíjí a zdokonaluje techniku hry
- podílí se na výběru repertoáru pro kolektivní tvorbu

4. ročník

Žák:

- podílí se na výběru skladeb odpovídající jeho úrovni, pracuje samostatně
- ovládá improvizaci dle svých schopností
- hraje v dynamických odstínech a pracuje s barvou tónu
- hraje v rychlejších tempech, technické schopnosti vede k vyšším úrovním
- orientuje se v současné hudební scéně a má svůj hudební vzor
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- pracuje se zvukem nástroje a svou hrou dokáže vytvářet barevné odstíny hudby

5.10. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU

Charakteristika

Zobcová flétna patří k nejstarším hudebním nástrojům. Zobcové flétny nebo píšťaly, jak byly kdysi nazývány, měly náhodně vydlabané hmatové otvory na rozdíl od moderních nástrojů, které jsou přesně laděny in C nebo in F. Zobcová flétna má i v dnešní době nezastupitelné místo v interpretaci skladeb

období renesance a baroka jako nástroj sólový s doprovodem kytary nebo cembala, ale uplatňuje se i v komorních souborech staré hudby.

Studiem hry se žáci učí správnému dýchání, což může mít pozitivní účinky u dětí trpících astmatickými problémy nebo jinými dýchacími potížemi. Správné návyky posilují dýchání. V průběhu studia se žáci postupně obeznámí s druhy zobcových fléten (sopraninová – in F, sopránová – in C, altová – in F, tenorová – in C).

U žáka je rozvíjena hudební paměť, představivost a tvořivost. Předpokladem pro využití výrazových možností nástroje je zvládnutí technické vyspělosti včetně koordinace dechové, prstové a jazykové techniky. Zobcová flétna je také přípravným nástrojem pro studium hry na další dechové nástroje.

Součástí studia je hra v komorních souborech a hra s doprovodem. V průběhu studia se žáci seznámí s různými styly a žánry.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na zobcovou flétnu (1 – 3)

– studium hry na nástroj, hra z listu, hra s doprovodem, studium partů a průprava k souhře

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba*				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv **	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

*) Na I. stupni lze zařadit alternativně místo předmětu Kolektivní tvorba povinný předmět Sborový zpěv.

***) Nepovinný předmět (pokud není alternativou předmětu Kolektivní tvorba).

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zvládá uvolněný postoj během hry a správné držení nástroj
- použije techniku správného dýchání
- užívá při nasazení tónu artikulační slabiky
- ovládá hru tenuto a legato
- hraje v rozsahu nástroje $c^1 - c^2$
- hraje lidové písně dle sluchu zvládá souhru ve duu nebo s doprovodem

2. ročník

Žák:

- prezentuje se kvalitnějším tónem, správným dýcháním, postojem a držení nástroj
- uplatní hru tenuto, legato a staccato
- využívá nástroj v rozsahu tónů $c^1 - g^2$
- využívá základní výrazové prostředky (p, f) a moderní techniky k sdělení nálady hraných skladeb
- zapojuje se do hry s jiným doprovodným nástrojem
- hraje durové stupnice v rozsahu oktávy a T^5

3. ročník

Žák:

- využívá tónový rozsah $c^1 - c^3$ včetně chromatických tónů
- použije základní melodické ozdoby (příraz, nátryl, mordent)
- dbá na intonaci při hře v duu nebo s jiným nástrojem
- hraje jednoduché skladby z paměti
- hraje durové a mollové stupnice v rozsahu oktávy a T^5

4. ročník

Žák:

- zvládá sopránovou flétnu v rozsahu $c^1 - c^3$ včetně chromatických tónů
- přiřadí altovou flétnu v rozsahu $f - g^1$
- ovládá správné dýchání
- dbá na přesnou souhru prstů a jazyka, na hru artikulací v různých tempech
- orientuje se v ladění sopránové, sopránové, altové a tenorové flétny
- ovládá práci s barvou tónu a vibrato
- hraje jednoduché skladby z listu
- interpretuje přednesové skladby různých stylů a žánrů přiměřené svým schopnostem
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice, T^5 , D^7 a zmenšený septakord

5. ročník

Žák:

- ovládá hru na zobcové flétny in C a in F v celém rozsahu včetně chromatických tónů
- dodržuje správné frázování ve skladbách různého charakteru
- použije melodické ozdoby
- využívá dynamických a agogických prvků
- zhodnotí svůj výkon zvládá hru s doprovodem klavíru
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje stupnice durové a mollové v rozsahu nástroje a T^5 , D^7 a zmenšený septakord

6. ročník

Žák:

- naladí samostatně nástroj
- zvládá skladby vyšší technické obtížnosti
- dbá na správné frázování
- vyřeší složitější rytmické útvary
- orientuje se v různých slohových obdobích
- předvede přednesové skladby s doprovodným nástrojem
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje stupnice durové, mollové, T^5 , D^7 a zmenšený septakord v rozsahu nástroje v rychlejších tempech

7. ročník

Žák:

- naladí samostatně nástroj
- využívá získaných dovedností k přesnému technickému a výrazovému vyjádření skladeb
- využívá dynamických a agogických prvků
- zhodnotí svůj výkon i výkon spolužáků
- hraje s doprovodem klavíru
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje stupnice durové, mollové, T^5 , D^7 a zmenšený septakord v rozsahu nástroje v rychlých tempech

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- využívá nástroje ladění in C a in F v celém jejich rozsahu
- dbá na přesnou intonaci a sluchovou sebekontrolu

- podílí se na výběru přednesových skladeb
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- zvládá výslovnost a frázování v taneční a beatové hudbě
- uplatňuje své hudební schopnosti v kolektivní tvorbě
- hraje stupnice durové, mollové, chromatické, T⁵, D⁷ a zmenšený septakord v rychlých tempech

2. ročník

Žák:

- využívá všech nástrojů ladění in C a in F v celém jejich rozsahu
- dbá na přesnou intonaci
- podílí se na výběru přednesových skladeb
- zařadí do svého repertoáru skladby různých stylů a žánrů
- v souhře se přizpůsobí ostatním nástrojům po stránce rytmické, tempové, intonační i výrazové
- zvládá práci s barvou tónu podle potřeb a charakteru daných skladeb
- hraje s doprovodem klavíru
- hraje stupnice durové, mollové, chromatické, T⁵, D⁷ a zmenšený septakord v rychlých tempech

3. ročník

Žák:

- využívá všech druhů zobcových fléten
- použije všechny melodické ozdoby
- zvládá různé technické problémy hraných skladeb
- zdokonalí hru z listu náročnějších skladeb
- podílí se při výběru i nastudování přednesových skladeb
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- hraje s doprovodem klavíru
- hraje stupnice durové, mollové, chromatické, T⁵, D⁷ a zmenšený septakord v rychlých tempech

4. ročník

Žák:

- zvládá uvolněný postoj během hry a správné držení nástroje
- využívá všech druhů zobcových fléten
- použije všechny melodické ozdoby
- zvládá různé technické problémy hraných skladeb
- zdokonalí hru z listu
- podílí se při výběru i nastudování přednesových skladeb
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- uplatňuje své dovednosti v kolektivní tvorbě
- hraje stupnice durové, mollové, chromatické, T⁵, D⁷ a zmenšený septakord v rychlých tempech

5.11. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA FLÉTNU

Charakteristika

Flétna se do Evropy dostala na přelomu tisíciletí z Asie. Do 16. století byla nepřesná v ladění a byla používána spíše jako sólový nástroj (v té době ne tak rozšířený) a byla ve stínu zobcové flétny. Díky nástrojovému zdokonalení zaznamenala největší rozmach v období klasicismu a romantismu.

Do studijního zaměření Hra na flétnu přestupuje většina žáků po dvou až čtyřletém studiu hry na zobcovou flétnu, které není podmínkou. Předpokladem je správné dýchání, nátiskové dispozice, smysl pro rytmus a tónová představa.

V průběhu studia je důležité prohlubovat u žáka zájem o nástroj, rozvíjet jeho hudební paměť, představivost a tvořivost. Žák se učí uvolněnému postoji během hry, správnému dýchání, koordinaci dechu, prstů a jazyka k dosažení technické vyspělosti. Žák je seznámen se škálou dynamických a výrazových možností nástroje. V průběhu studia se žáci seznámí s různými hudebními styly a žánry.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na flétnu (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, hra s doprovodem, studium partů a průprava k souhře

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, hudební skupina

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník				
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.	
Hra na flétnu*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba				1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1							
Sborový zpěv **	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

**) V předmětu Hra na flétnu lze alternativně (se zřetelem na fyzickou vyspělost žáka) zařadit na I. stupni od 1. ročníku nejdéle do 3. ročníku jako přípravný nástroj zobcovou flétnu.*

****) Nepovinný předmět*

Učební osnovy - výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- pojmenuje jednotlivé části nástroje a seznámí se s uplatněním nástroje
- vytváří si správné návyky (uvolněný postoj při hře, držení nástroje, pravidelná domácí příprava)
- ovládá základy správného dýchání
- zvládá správné tvoření tónu, jeho nasazení a ukončení
- hraje vydržované tóny ve zvládnutém rozsahu
- rozliší základní výrazové prostředky (p, mf, f)
- hraje jednoduché lidové písně dle sluchu
- interpretuje přednesové skladby s doprovodem klavíru nebo kytary, případně s druhou flétnou

2. ročník

Žák:

- dbá na správný postoj a držení nástroje
- zdokonalí nátiskovou jistotu v 1. a ve 2. oktávě a rozšiřuje rozsah hry do 3. oktávy
- využívá správné dýchání s ohledem na hudební frázi
- zdokonalí hru tenuto, portamento, legato a staccato
- hraje s klavírem nebo jiným nástrojem
- uplatní sebekontrolu během hry
- hraje durové stupnice s akordy přes oktávu

3. ročník

Žák:

- užívá rozsah nástroje do a^3 včetně chromatických tónů
- dbá na kvalitu a barvu tónu, sluchovou sebekontrolu
- zdokonalí rytmicko-melodickou představivost
- dbá na správné dýchání a frázování
- hraje z listu skladby nižší technické úrovně a vybrané skladby z paměti
- použije při interpretaci dynamických prostředků (crescendo, decrescendo)
- hraje s klavírem nebo jiným doprovodným nástrojem
- rozliší základní ornamentiku a seznámí se s počátečním nácvičkem hry vibrato a dvojitě staccato
- hraje durové a mollové stupnice, příslušné akordy v artikulacích a různých rytmických obměnách

4. ročník

Žák:

- užívá rozsah nástroje do h^3 včetně chromatických tónů
- hraje čistě udržované tóny
- dbá na správné dýchání a frázování
- zdokonalí hru vibrato a dvojitě staccato
- ovládá melodické ozdoby (přiraz, trylek, nátryl, mordent)
- využívá při interpretaci výrazových prostředků (ritardando, accelerando)
- hraje s doprovodem klavíru
- rozvine hru z listu
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice přes dvě oktávy, T^5 , D^7 , Zm^7 v rychlejším tempu

5. ročník

Žák:

- užívá rozsah nástroje do c^4 včetně chromatických tónů
- hraje udržované tóny, dbá na jejich čistotu, kvalitu a znělost
- dbá na správné dýchání a frázování
- využívá dynamických a agogických prvků
- použije melodické ozdoby: přiraz, trylek, nátryl, mordent a obal
- rozvine hru z listu
- hraje s doprovodem klavíru
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice přes dvě oktávy, T^5 , D^7 , Zm^7 v rychlejším tempu

6. ročník

Žák:

- zdokonaluje získané dovednosti, kvalitu tónu a intonační sebekontrolu
- rozvine technickou zručnost
- používá samostatně melodické ozdoby
- využívá dynamických a agogických prvků
- rozvine hru z listu
- hraje s doprovodem klavíru
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- dokáže hodnotit svůj výkon
- hraje durové a mollové stupnice přes dvě oktávy, T^5 , D^7 , Zm^7 v rychlém tempu

7. ročník

Žák:

- zdokonalí kvalitu tónu, jeho znělost a intonační čistotu
- rozvine technickou zručnost
- použije všechny melodické ozdoby
- využívá dynamických a agogických prvků
- rozvine hru z listu
- hraje s doprovodem klavíru
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- zhodnotí svůj výkon i výkon spolužáků
- hraje durové a mollové stupnice přes dvě oktávy, T^5 , D^7 , Zm^7 v rychlém tempu

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- naladí samostatně nástroj
- využívá rozsah celého nástroje
- zdokonalí kvalitu tónu
- dbá na intonaci a rozvíjí sluchovou sebekontrolu
- použije všechny melodické ozdoby
- zdokonalí hru z listu i na technicky náročnějších skladbách
- podílí se při výběru a nastudování přednesových skladeb
- zařadí do svého repertoáru skladby různých stylů a žánrů
- uplatní své technické a výrazové dovednosti v kolektivní tvorbě
- hraje durové, mollové a chromatické stupnice v rozsahu nástroje, T⁵, D⁷, Zm⁷ v rychlých tempech

2. ročník

Žák:

- využívá rozsah celého nástroje
- dbá na intonaci a rozvíjí sluchovou sebekontrolu
- orientuje se ve všech melodických ozdobách
- reaguje pohotově při hře z listu i na technicky náročnějších skladbách
- podílí se na výběru a nastudování přednesových skladeb
- zařadí do svého repertoáru skladby různých stylů a žánrů
- hraje s doprovodem klavíru
- uplatní své technické a výrazové dovednosti v kolektivní tvorbě
- hraje durové, mollové a chromatické stupnice v rozsahu nástroje, T⁵, D⁷, Zm⁷ v rychlých tempech

3. ročník

Žák:

- využívá rozsah celého nástroje
- dbá na přesnou intonaci
- využívá stylovou ornamentiku v barokních skladbách
- vyřeší různé technické problémy, dýchání a výraz hraných skladeb
- reaguje pohotově při hře z listu i na technicky náročnějších skladbách
- podílí se na výběru a nastudování přednesových skladeb
- zařadí do svého repertoáru skladby různých stylů a žánrů
- uplatní své technické a výrazové dovednosti v kolektivní tvorbě
- hraje stupnice durové, mollové a chromatické v rozsahu nástroje, T⁵, D⁷, Zm⁷ v rychlých tempech

4. ročník

Žák:

- naladí samostatně nástroj
- využívá rozsah celého nástroje
- orientuje se v různých stylech a žánrech
- vyřeší samostatně různé technické problémy
- reaguje pohotově při hře z listu i na technicky náročnějších skladbách
- podílí se na výběru a nastudování přednesových skladeb
- uplatní své technické a výrazové dovednosti v kolektivní tvorbě
- hraje stupnice durové, mollové a chromatické v rozsahu nástroje, T⁵, D⁷, Zm⁷ v rychlých tempech

5.12. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA HOBOJ

Charakteristika

Hoboj patří mezi nejstarší hudební nástroje světa, jeho původ je v Indii. Ve středověké Francii je znám jako Chalumeau neboli šalmaj. Z francouzského jazyka pochází jeho současný název hoboj (hautbois, tzn. vysoké dřevo). Tento dvouplátkový dřevěný dechový nástroj, jehož tón vzniká pomocí dvouplátkového strojku ze bambusové třtiny na kovové trubičce. Kvalita má vliv na barvu tónu, intonaci a ozev. Hoboj je využíván nejen ve hře sólové, ale i v hudbě komorní a symfonické. Jeho významné uplatnění začíná v baroku a v klasicismu, kdy si získal mezi skladateli velkou oblibu. Prosadil se v zámeckých kapelách a rozšířil se po celé Evropě. Na zdokonalování a na širším uplatnění hoboje měli významný podíl i čeští hobojisté, skladatelé a kapelníci, kteří působili nejen v českých zemích, ale také v dalších zemích Evropy.

Ve studijním zaměření Hra na hoboj si žák v průběhu studia osvojuje základy hry, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během studia se postupně seznamuje s hudebními slohy a žánry prostřednictvím studovaných a interpretovaných skladeb v oblasti sólové hry, hry s doprovodem a své získané dovednosti rozvíjí v předmětu Kolektivní tvorba.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na hoboj (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, hra s doprovodem, studium partů a průprava k souhře

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na hoboj*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

*) V předmětu Hra na hoboj lze alternativně (se zřetelem na fyzickou vyspělost žáka) zařadit na I. stupni od 1. ročníku nejdéle do 3. ročníku jako přípravný nástroj zobcovou flétnu.

**) Nepovinný předmět

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- dbá na uvolněné držení nástroje a správné postavení prstů
- umí popsat části nástroje včetně strojku
- dbá na správné dýchání a tvoření tónu uvolněným nátlakem
- bezpečně ovládá hru v rozsahu g1 – g2
- dbá na synchronizaci dechové, prstové a jazykové techniky
- sebereflexí kontroluje a koriguje intonaci a barvu tónu

2. ročník

Žák:

- ovládá nasazení a ukončení tónu
- zvládá základní artikulace, hraje portamento, tenuto, legato, staccato
- zvládá s jistotou hmaty se zapojením 5. prstů
- využívá ve hře základní dynamiku
- hraje snazší skladby s doprovodem

3. ročník

Žák:

- rozvíjí správné návyky - dýchání, prstovou a jazykovou techniku
- ovládá základní druhy artikulace a frázování
- samostatně využívá pomocné hmaty
- hraje vybrané skladby z paměti
- aplikuje při hře dynamická rozlišení

4. ročník

Žák:

- využívá získané dovednosti, které rozvíjí
- rozvíjí tónový rozsah v horní poloze nástroje
- hraje snazší vybrané skladby z listu
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice do 4 # a 4 b včetně příslušných akordů

5. ročník

Žák:

- dbá na sluchovou sebekontrolu se zřetelem na intonaci a barvu tónu
- rozvíjí kultivovanost hudebního projevu
- užívá výrazových prostředků včetně agogiky
- hraje přednesové skladby různých stylů a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby

6. ročník

Žák:

- ovládá hru na nástroj v rozsahu c1 – es3
- využívá získaných dovedností k dalšímu rozvoji prstové techniky (pomocné hmaty)
- ovládá hru melodických ozdob s použitím pomocných trylkových klapek
- hraje určené skladby z paměti (vybrané věty z koncertů, sonát, drobné přednesové skladby)
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice do 7 # a 7 b včetně příslušných akordů

7. ročník

Žák:

- ovládá hru v celém rozsahu nástroje
- hraje skladby různých období, vybrané skladby nebo jejich části z paměti
- užívá výrazové prostředky se zřetelem na stylovost interpretace
- uplatňuje vibrato jako prostředek osobitého vyjádření
- zapojuje se aktivně do kolektivní interpretace
- interpretuje skladby s doprovodem

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- uplatňuje technické dovednosti v celém rozsahu nástroje
- dbá na kvalitu tónu a správnou intonaci

- využije v interpretaci skladeb výrazové prostředky
- podílí se na výběru skladeb
- využívá získané poznatky a zkušenosti při samostudiu
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby

2. ročník

Žák:

- orientuje se ve skladbách různých stylů
- vystihne náladu a charakter skladby
- využívá získané dovednosti při samostatném nácviku skladeb
- hraje vybrané skladby z paměti
- podílí se na výběru skladeb
- uplatňuje technické dovednosti a získané zkušenosti v kolektivní tvorbě

3. ročník

Žák:

- využívá výrazových prostředků k vlastnímu hudebnímu projevu
- dbá na správné frázování a aplikaci artikulační techniky
- orientuje se ve skladbách různých slohových období
- vystihne charakter přednesové skladby
- hraje s doprovodem klavíru, popř. jiného nástroje
- podílí se na výběru skladeb
- využívá získané zkušenosti při samostudiu
- hraje vybrané skladby z paměti

4. ročník

Žák:

- využívá dovedností a znalostí k vlastnímu hudebnímu projevu
- dbá na správné frázování a aplikaci artikulační techniky
- vystihne náladu a charakter skladby
- interpretuje skladby s doprovodem
- podílí se na výběru skladeb
- využívá získané zkušenosti při samostatném studiu skladeb různých období
- hraje vybrané skladby z paměti
- uplatňuje technické a výrazové prostředky v kolektivní tvorbě

5.13. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA KLARINET

Charakteristika

Klarinet patří mezi nejmladší dechové nástroje. Poprvé byl sestaven norimberským nástrojařem Johannem Christophem Dennerem kolem roku 1700. Původní Dennerův klarinet vznikl důvtipným zdokonalením tehdy oblíbeného lidového nástroje; měl dvě klapky a měřil 28 cm. Patrně již sám vynálezce dal svému nástroji jméno „klarinet“, protože připomínal barvou tónů ve své vyšší poloze starý typ trubky, tzv. klarinu (clarinetto = „malá klarina“). Záhy byla přidána 3. klapka a objevena přefukovací schopnost klarinetu.

Nástroj se zalíbil, získal si rychle příznivce, pronikal do zámeckých kapel a rozšiřoval se po Evropě. Na zdokonalování a stále širším uplatněním klarinetu měli významný podíl i čeští skladatelé a kapelníci. Jedním z prvních byl kapelník orchestru v Mannheimu český skladatel Jan Václav Stamic.

Klarinet je nástroj s velkým rozsahem a několika odstíny barvy tónu. V dnešní době se výrazně pro své mimořádné technické a výrazové možnosti v kapelách různorodých žánrů až po velké symfonické orchestry Jeho větším příbuzným nástrojem je basový klarinet. Klarinet má různá ladění, C, A, Es, nejrozšířenější je ladění B.

Žák si během studia osvojuje základy hry na klarinet, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během studia se postupně seznámí s hudebními slohy a žánry prostřednictvím studovaných a interpretovaných skladeb v oblasti sólové hry s doprovodem a v předmětu Kolektivní tvorba jako člen komorních souborů.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na klarinet (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, hra s doprovodem, studium partů a průprava k souhře, na II. stupni popř. hra na basový klarinet

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, hudební skupina

Nauka o hudbě (2 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na klarinet*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Celkový počet hodin	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2	2

**) V předmětu Hra na klarinet lze alternativně (se zřetelem na fyzickou vyspělost žáka) zařadit na I. stupni od 1. ročníku nejdéle do 3. ročníku jako přípravný nástroj zobcovou flétnu.*

Učební osnovy - výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zvládá základy hry na klarinet (správný postoj, držení nástroje)
- dbá na správné dýchání a tvoření tónu
- orientuje se ve hře v šalmajovém rejstříku
- zvládá postupně hru v klarinovém rejstříku
- hraje jednoduché skladby tenuto, legato
- hraje durové stupnice (F, G)

2. ročník

Žák:

- ovládá základní artikulace
- ovládá nasazení tónu v horní poloze nástroje
- hraje v obou rejstřících nástroje
- zvládá s jistotou hmaty se zapojením 5. prstů
- využívá dynamických kontrastů
- hraje vybrané skladby z paměti
- hraje durové stupnice do 2 # a 2 b a příslušné kvintakordy

3. ročník

Žák:

- dodržuje správné dýchání s oporou a bránicí
- zvládá hru staccato v rychlejším tempu
- orientuje se v hudebních útvarech a zápise
- vystihne náladu a charakter skladby
- uplatní při interpretaci vlastní hudební názor
- orientuje se v melodických ozdobách
- hraje vybrané skladby z paměti
- hraje durové stupnice do 3 # a 3 b, mollové stupnice do 2 # a 2 b, kvintakordy a jejich obraty

4. ročník

Žák:

- využívá získané znalosti a dovednosti
- rozvine techniku hry na nástroj
- uplatní při hře vlastní hudební projev
- rozlišuje výrazová a agogická označení
- ovládá hru tónový v horní poloze nástroje
- hraje přednesové skladby různých stylů a žánrů a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje stupnice durové do 4 # a 4 b, mollové stupnice do 3 # a 3 b vč. příslušných akordů

5. ročník

Žák:

- naladí samostatně nástroj
- zvládá hru s technickou dovedností
- prezentuje výsledky předešlého studia
- dbá na správnou intonaci
- užívá výrazových prostředků
- hraje přednesové skladby různých stylů a žánrů, vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice do 4 # a 4 b včetně příslušných akordů

6. ročník

Žák:

- dodržuje frázování, tempo a agogiku
- využívá v celém rozsahu nástroje dynamiku
- interprete obtížnější skladby různých stylů a žánrů
- podílí se na výběru skladeb
- využívá získaných zkušeností k samostudiu
- hraje z listu a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice do 5 # a 5 b vč. akordů

7. ročník

Žák:

- ovládá a využívá celý tónový rozsah nástroje
- hraje náročnější přednesové skladby různých stylů a žánrů
- používá v interpretaci skladeb dynamiku a další výrazové prostředky
- zvládá efektivní práci s dechem
- uplatňuje vibrato jako prostředek k osobitému projevu
- hraje z listu a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní interpretace
- hraje durové a mollové stupnice včetně akordů v rychlém tempu

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- uplatňuje technické dovednosti v celém rozsahu nástroje
- dbá na kvalitu tónu a správnou intonaci
- hraje z listu náročnější skladby
- uplatňuje výrazové prostředky
- podílí se na výběru skladeb
- využívá získané poznatky a zkušenosti při samostatném nácviku
- hraje vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice včetně akordů

2. ročník

Žák:

- využívá rozsah celého nástroje
- orientuje se ve skladbách různých stylů a žánrů
- vystihne náladu a charakter skladby
- hraje přednesové skladby s doprovodem
- podílí se na výběru skladeb
- využívá získané zkušenosti při samostatném nácvičku skladeb
- hraje vybrané skladby z paměti
- uplatňuje výrazové prostředky v kolektivní tvorbě
- hraje vybrané durové - mollové stupnice, T⁵ ak. a D⁷ ak. v rychlých tempech

3. ročník

Žák:

- využívá výrazových prostředků k vlastnímu hudebnímu projevu studovaných skladeb
- dbá na správné frázování a artikulaci
- ovládá zásady interpretace v jazzové hudbě
- orientuje se ve skladbách různých stylů
- vystihne náladu a charakter skladby
- hraje přednesové skladby s doprovodem
- využívá získané zkušenosti při samostudiu
- podílí se na výběru skladeb
- hraje vybrané skladby z paměti
- uplatňuje výrazové prostředky v kolektivní tvorbě
- hraje vybrané durové a mollové stupnice, T⁵ ak., D⁷ ak. v rychlých tempech

4. ročník

Žák:

- využívá výrazových prostředků k vlastnímu hudebnímu projevu studovaných skladeb
- dbá na správné frázování a artikulaci
- ovládá zásady interpretace jazzové hudby
- orientuje se ve skladbách různých stylů
- vystihne náladu a charakter skladby
- hraje přednesové skladby s doprovodem
- podílí se na výběru skladeb
- využívá získané zkušenosti při samostatném nácvičku skladeb
- hraje vybrané skladby z paměti
- uplatňuje technické a výrazové prostředky v kolektivní tvorbě

5.14. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA SAXOFON

Charakteristika

Saxofon byl vynalezen Adolfem Saxem v Bruselu r. 1841. Přes některé odlišné znaky patří do rodiny dřevěné dechové skupiny klarinetové. Původní ladění do F a C bylo zaměněno za Es a B ladění. Saxofon patří mezi oblíbené nástroje především v oblasti hudby swingové a jazzové. Nerozšířenějšími saxofony jsou sopránový (B), altový (Es), tenorový (B) a barytonový (Es).

V průběhu studia si žák osvojí základy hry na saxofon, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. V průběhu studia se postupně seznámí s jednotlivými žánry a různorodým repertoárem. Získané znalosti a dovednosti uplatňuje také v kolektivní tvorbě.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na saxofon (1)

– studium hry na nástroj, hra z listu, studium partů a příprava k souhře, základy improvizace

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, hudební skupina

Nauka o hudbě (2 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na saxofon*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2-3	2-3	2-3	3-4	3-4	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3

*) V předmětu Hra na saxofon lze alternativně (se zřetelem na fyzickou vyspělost žáka) zařadit na I. stupni od 1. ročníku nejdéle do 3. ročníku jako přípravný nástroj zobcovou flétnu.

**) Nepovinný předmět

Učební osnovy - výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje
- ovládá správný postoj a držení nástroje
- dbá na správné tvoření tónu, dýchání a nátiskovou techniku
- ovládá hru tenuto v tónovém rozsahu $g^1 - g^2$
- rozlišuje základní délkové a výškové hodnoty not i pomlk a dokáže je prakticky uplatnit
- hraje snazší písně a vybrané skladby z paměti
- hraje durové stupnice (F, G)

2. ročník

Žák:

- uplatní teoretické znalosti při hře na nástroj
- ovládá dechovou techniku s oporou bránice
- vytvoří čistý tón a dbá na správnou artikulaci
- propojuje techniku nasazování s technikou prstovou
- ovládá hru tenuto a legato
- ovládá v tónovém rozsahu od $f^1 - a^2$
- hraje snazší lidové písně a vybrané skladby z paměti
- hraje durové stupnice (F, G, C)

3. ročník

Žák:

- rozliší základní tempová a dynamická označení
- vytvoří zvukově kvalitní tón
- uplatní hru tenuto, legato, staccato
- hraje v tónovém rozsahu $c^1 - c^3$
- využívá výrazových prostředků při hře cvičení, etud i přednesových skladeb
- hraje snazší skladby různých slohových období a vybrané skladby z paměti
- hraje durové stupnice do 2 # a 2 b, mollové stupnice do 1 #, 1 b vč. kvintakordů s obraty

4. ročník

Žák:

- užívá dosud získané teoretické znalosti při hře na nástroj
- rozliší výrazová a agogická označení
- rozvine hraný tónový rozsah nástroje ve spodní poloze dle individuálních schopností a v horní poloze po e^3

- dbá na brániční dýchání a na synchron prstové a jazykové techniky
- dbá na pregnantní artikulaci, při nácviku skladeb aplikuje rytmické obměny
- orientuje se ve skladbách různých žánrů
- zapojuje se do kolektivní tvorby
- hraje durové stupnice do 3 # a 3 b, mollové stupnice do 2 # a 2 b vč. kvintakordů s obraty

5. ročník

Žák:

- orientuje se v melodických ozdobách
- dbá na správnou intonaci v celém rozsahu nástroje
- využívá výrazových, tempových, dynamických prostředků k vlastnímu hudebnímu projevu studovaných skladeb
- hraje z listu a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové stupnice do 4 # a 4 b, mollové stupnice do 3 # a 3 b včetně kvintakordů s obraty

6. ročník

Žák:

- zvládá techniku vibrata včetně uvědomělého využití v interpretaci
- tvoří kvalitní tón s využitím dechové opory v celém rozsahu nástroje
- hraje z listu a vybrané skladby z paměti
- uplatňuje získané poznatky a zkušenosti při samostatném nácviku skladeb
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje durové a mollové stupnice do 4 # a 4 b včetně kvintakordů s obraty

7. ročník

Žák:

- využívá dle svých schopností a možností rozsah nástroje
- uplatňuje výrazové prostředky v interpretaci skladeb
- orientuje se ve skladbách různých stylů a žánrů
- podílí se na výběru skladeb
- uplatňuje získané poznatky zkušenosti při samostatném nácviku skladeb
- hraje z listu a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice včetně kvintakordů a s obraty

II. STUPĚŇ

1. ročník

Žák:

- naladí samostatně nástroj
- uplatní technické a výrazové prostředky v celém rozsahu nástroje
- vytvoří intonačně kvalitní tón
- dbá na sluchovou sebekontrolu
- hraje z listu náročnější skladby a vybrané skladby z paměti
- orientuje se ve skladbách různých stylů a žánrů
- podílí se na výběru skladeb
- uplatní již získané zkušenosti při samostatném nácviku skladeb
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice včetně kvintakordů s obraty

2. ročník

Žák:

- využívá rozsah celého nástroje
- orientuje se ve skladbách různých stylů a žánrů
- uplatňuje výrazové prostředky k vlastnímu hudebnímu pojetí studovaných skladeb

- podílí se na výběru skladeb
- uplatňuje získané poznatky při samostatném nácvičku skladeb
- hraje z listu a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice včetně kvintakordů s obraty

3. ročník

Žák:

- uplatní technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dbá o svůj nástroj a samostatně řeší jeho technické problémy
- vytvoří a rozliší různou zvukovou barvu tónu a jeho kvalitu
- nachází a využívá vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází
- orientuje se ve skladbách různých stylů a žánrů
- obohacuje výraz skladby vlastním pojetím a fantazií
- podílí se na výběru skladeb
- uplatní již získané zkušenosti při samostatném nácvičku skladeb
- hraje z listu a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice včetně kvintakordů a septakordů s obraty

4. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků a dynamických rozsahů nástroje
- rozvine dechovou techniku, frázování a artikulaci při hře vybraných etud a přednesových skladeb
- orientuje se v prostředcích moderní techniky a zapojuje tyto prostředky do své hry (např. vibrato, glissando)
- užívá základy swingové artikulace
- podílí se na výběru skladeb
- uplatní již získané zkušenosti při samostatném nácvičku skladeb
- hraje z listu a vybrané skladby z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- hraje vybrané durové a mollové stupnice včetně kvintakordů a septakordů s obraty

5.15. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – SÓLOVÝ ZPĚV

Charakteristika

Zpěv je specifický umělecký projev, který se cíleným střídáním tónů a rytmickou strukturou odlišuje od běžné řeči nebo recitace. Kultivovaný pěvecký projev je nejvýraznějším a nejúčinnějším hudebním vyjadřovacím prostředkem, který se uplatňuje v hudbě všech stylových období a žánrech, ve skladbách sólových, sborových i komorních.

Cílem výuky je vzbudit u žáka zájem o zpěv jako prostředek hudebního vyjádření. Při nácvičku pěveckého projevu je žák veden k upevnění správných pěveckých návyků, k pěstování a rozvoji melodického, rytmického a tonálního citění a k pochopení obsahu zpívaných písní. Důležitou součástí je spojení notového zápisu s hudební představou. Získané zkušenosti ve zpěvu žák uplatní nejen při individuální výuce, ale též na veřejných vystoupeních, kde má možnost prostřednictvím vlastního hudebního projevu sdělit posluchačům pocity, náladu a obsah skladby.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Sólový zpěv (1 – 2)

– studium pěvecké techniky s hlasovou výchovou, zpěv s doprovodem, zpěv z listu, zpěv na mikrofon

Sborový zpěv (2 – 20)

– zpěv unisono, vícehlasý zpěv

Nauka o hudbě (2 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv	1	1	1	1	1	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Celkový počet hodin	3	3	3	3	3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- ovládá správný postoj a držení těla
- dbá na správné dýchání a artikulaci
- dbá na správné nasazení a ukončení tónu
- rozvíjí hudební představivost
- zpívá lidové písně, popř. s doprovodem

2. ročník

Žák:

- zdokonalí technické a výrazové schopnosti
- rozliší písně různých nálad (veselá, smutná)
- zpívá písně s doprovodem
- rozvíjí hudební představivost a paměť
- zpívá písně různých žánrů

3. ročník

Žák:

- ovládá elementární návyky a dovednosti
- zpívá písně různých žánrů s doprovodem z paměti
- zpívá vybrané písně na mikrofon
- propojuje technické a výrazové prostředky při interpretaci
- využívá již získaných znalostí a dovedností při interpretaci skladeb

4. ročník

Žák:

- zpívá písně za doprovodu hudebního nástroje
- vystihne charakter a náladu písní různých žánrů
- zpívá vybrané písně z paměti
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- sděluje vlastní názor a pocity z vlastní interpretace

5. ročník

Žák:

- dbá na kultivovaný pěvecký projev
- zpívá písně různých žánrů
- orientuje se v písničkách, rozpozná jednotlivé hudební fráze
- zpívá melodické ozdoby
- ovládá techniku zpěvu na mikrofon
- sděluje vlastní názor a pocity při poslechu vybraných písní

6. ročník

Žák:

- rozliší hlavní zásady interpretace skladeb různých žánrů
- sděluje vlastní názor a pocity při poslechu vybraných písní
- transponuje písně do jiné tóniny
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby
- je schopen samostudia vybraných písní
- ovládá zpěv písní z paměti s doprovodem

7. ročník

Žák:

- užívá technických a výrazových dovedností při interpretaci písní
- zpívá písně různých žánrů
- ovládá zpěv písní na mikrofon s doprovodem
- sděluje vlastní názor a pocity při poslechu vybraných písní
- uplatňuje své dovednosti v kolektivní tvorbě

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zpívá písně různých žánrů
- uplatní své pěvecké dovednosti v sólové i kolektivní interpretaci
- zpívá legato, staccato, složitější melodické ozdoby
- ovládá zpěv písní na mikrofon
- uplatňuje své znalosti při samostudiu skladeb

2. ročník

Žák:

- orientuje se ve skladbách různých období a žánrů
- ovládá s jistotou pěveckou techniku a užívá ji při interpretaci
- vystihne charakter a náladu písní
- zvládá interpretaci písní s doprovodem
- uplatňuje se v kolektivní tvorbě

3. ročník

Žák:

- zpívá písně různých žánrů
- sděluje názor a pocity na vybrané písně
- ovládá pěveckou techniku a užívá ji při interpretaci studovaných skladeb
- zvládá interpretaci písní s doprovodem
- zvládá interpretaci písní s mikrofonem
- uplatňuje se v kolektivní tvorbě
- vystihne charakter a náladu písní

4. ročník

Žák:

- podílí se na výběru písní
- vystihne charakter a náladu písní
- ovládá s jistotou pěveckou techniku a užívá ji při interpretaci
- sděluje názor a pocity na vybrané písně
- zvládá interpretaci písní s doprovodem
- uplatňuje se v kolektivní tvorbě

5.16. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – HRA NA BICÍ NÁSTROJE

Charakteristika

Výuka předmětu Hra na bicí nástroje se těší oblibě pro možnost uplatnění v souborové hře v různých žánrech nebo v sólové hře a improvizaci.

Vyučovací předměty (počet žáků ve vyučovací hodině) – obsah a vyučovací činnosti:

Hra na bicí nástroje (1)

– studium hry na nástroje, studium partů a průprava k souhře

Kolektivní tvorba (2 – 20)

– komorní soubor, hudební skupina

Nauka o hudbě (5 – 20)

– základy hudební teorie a dějin hudby, rytmus, intonace a sluchová analýza

Učební plán:

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň – ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kolektivní tvorba				1	1	1	1	1	1	1	1
Nauka o hudbě	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2–3	2–3	2–3	3–4	3–4	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3	2–3

*) *Nepovinný předmět*

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- orientuje se v bicích nástrojích, jejich historii a uplatnění
- zvládá zásady správného držení těla při hře na bicí nástroje, zvláštní pozornost je věnována fixaci správného držení paliček a uvolňování rukou
- ovládá základy techniky úderu, základy hry na malý buben
- ovládá základy hry bicí soupravu (alespoň velký buben, malý buben, hi-hat)
- rozvine rytmické citění, smysl pro tempo, metrum
- hraje ve 2/4, 3/4, 4/4 a 6/8 taktu
- ovládá hru celých, půlových, čtvrtových, osminových, šestnáctinových not a pomlk
- ovládá základy hry na triangel, tamburinu, claves apod. pro použití v souborech

2. ročník

Žák:

- hraje na malý buben náročnější formy
- ovládá základní koordinační cvičení k rozvíjení techniky hry na bicí soupravu
- hraje složitější rytmické útvary
- hraje kombinace triol s osminovými a šestnáctinovými notami
- ovládá základní doprovody (polka, valčík, 4/4 beatové rytmy)

3. ročník

Žák:

- ovládá víření na malý buben s dynamickým odstíněním
- zvládá nezávislost rukou a nohou při hře na soupravu
- ovládá užití různých typů úderu
- hraje jednodušší doprovodné rytmy na soupravu (swing, latinsko-americké rytmy, rockové doprovody)
- orientuje se v notovém zápisu
- vnímá náladu skladby a dokáže ji vyjádřit výrazovými prostředky v interpretaci

4. ročník

Žák:

- hraje snadnější party v souborech s ohledem na jejich stylové zaměření
- ovládá složitější doprovody dle hudebního žánru a povahy skladby
- vytvoří samostatně breaky s citem pro jejich umístění
- improvizuje minimálně čtyřtaktové sólo v rámci skladby
- zapojuje se aktivně do kolektivní tvorby

5. ročník

Žák:

- ovládá hru s doprovodem
- seřídí a naladí nástroj (soupravu)
- definuje základy hry na dvojitou šlapku
- ovládá dvojúder, akcenty, přírazy (jednoduché, dvojité, trojitě), paradidly ve vyšším tempu
- zapojuje se do kolektivní tvorby

6. ročník

Žák:

- ovládá kombinace lichých a sudých rytmických struktur
- ovládá velkou triolu a její uplatnění v breaku
- ovládá praktické využití složitějších doprovodů v různých žánrových stylech (rock, jazz, funky apod.), včetně vlastní tvorby breaků v různých tempech
- hraje jednodušší party z listu
- zapojuje se do kolektivní tvorby

7. ročník

Žák:

- ovládá základní techniku hry na bicí nástroje (souprava, perkuse) a využívá ji při hře doprovodů i sólově
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- obohacuje své znalosti poslechem hudebních nahrávek (analýza a praktické uplatnění)
- orientuje se v hudebních stylech a umí zvolit adekvátní doprovod (nástroje)
- zapojuje se do kolektivní tvorby

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zvládá souhru s jinými nástroji
- zapíše vlastní tvorbu do not
- zvládá imitaci hry bubeníků ze známých skupin různých žánrů
- ovládá hru z listu
- zapojuje se do kolektivní tvorby

2. ročník

Žák:

- ovládá látku probranou v uplynulých ročnících na vyšší kvalitativní úrovni a s větší mírou samostatnosti
- hraje složitější party z listu
- obohacuje kvalitu úderu, pracuje na zvyšování úrovně techniky a rozšiřování škály výrazových prostředků
- zapojuje se do kolektivní tvorby

3. ročník

Žák:

- rozvíjí znalosti zvukových možností - uplatnění hry netradičními prostředky (metličky, špejlové paličky)
- kombinuje hru na soupravu s dalšími perkusními nástroji (popř. v souboru hráčů na bicí nástroje s jinými nástroji)
- ovládá různé druhy techniky hry úměrně povaze skladby
- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky
- zapojuje se do kolektivní tvorby

4. ročník

Žák:

- hraje skladby různých žánrů s doprovodem
- zvládá nastudovat náročnější hudební skladbu pro daný nástroj, má vlastní představu o její interpretaci
- vytvoří vlastní improvizaci k doprovodu
- realizuje svou kreativitu dle svého zájmu a preferencí v určitém stylu či žánru
- zapojuje se do kolektivní tvorby souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření

5.17. PŘEDMĚT NAUKA O HUDBĚ

Charakteristika

Předmět Nauka o hudbě je vyučován jako povinný předmět všech vzdělávacích zaměření hudebního oboru od 1. do 5. ročníku I. stupně a v přípravném studiu pro II. stupeň. Kolektivní výuka do dvaceti žáků je realizována v učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a didaktickými pomůckami.

Cílem předmětu je u žáka rozvinout rytmické, sluchově-analytické a intonační dispozice, hudební představivost a paměť, tvořivost a naučit ho základním hudebně-teoretickým znalostem nezbytným k jeho uměleckému vzdělávání.

Obsahem předmětu „Nauka o hudbě“ je:

- a) získávání teoretických znalostí nezbytných pro další vzdělávací předměty
- b) rozvoj hudebního sluchu a schopnosti analýzy – rozlišování tónorodu, poznávání intervalů, akordů a jejich obrátů apod. včetně reprodukce
- c) rozvíjení smyslu pro rytmus s ohledem na pohotovost žáků pomocí rytmických cvičení, hry na tělo nebo použitím Orffova instrumentáře
- d) vokální činnosti – práce s hlasem, zásady správného dýchání, kultivace pěveckého i mluveného projevu, hlasová hygiena a intonace
- e) poznávání a rozlišování různých hudebních stylů a žánrů, hudebních nástrojů a hudebních uskupení a s tím spojený poslech neznámějších skladeb slavných skladatelů v provedení známých interpretů, ansámbků, či orchestrů

Učební osnovy - výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- vyjmenuje hudební abecedu a základní hodnoty not – nota celá, půlová, čtvrt'ová
- orientuje se v základních hudebních pojmech – zvuk, tón, nota, houslový klíč, notová osnova, pomlka, takt, repetice, posuvky (křížek, b, odrážka), předznamenání, ligatura, legato, tečka za notou
- ovládá čtení not v houslovém klíči (g – g², případně c³)
- vyjmenuje základní vlastnosti tónu
- rozliší celý tón a půltón
- zpívá a vytleská rytmicky jednodušší písně s doprovodem klavíru
- pozná durový a mollový tónorod
- vyjmenuje základní dynamická označení (p, mf, f, crescendo, decrescendo) a tempová označení (moderato, allegro, andante)
- orientuje se ve stavbě durových stupnic (C, G, D, A, E), vytvoří k vyjmenovaným stupnicím akord (případně jeho obraty)
- orientuje se ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu

2. ročník

Žák:

- vyjmenuje durové stupnice do 4 křížků a 4 b
- ovládá stavbu durového kvintakordu a obraty
- orientuje se v základních hudebních pojmech
- vysvětlí hudební pojmy koruna, staccato, prima volta, seconda volta
- zpívá lidové písně s doprovodem
- orientuje se v basovém klíči (c – c¹)
- vyjmenuje harmonické funkce T-S-D
- rozvíjí melodickou, rytmickou a sluchovou představivost
- vyjmenuje a charakterizuje výrazové prostředky – ritardando, accelerando
- rozliší jednotlivé nástroje – např. housle, klavír, flétna
- vyjmenuje základní intervaly

3. ročník

Žák:

- orientuje se v durových a mollových stupnicích do 4 # a 4 b, vytvoří k těmto stupnicím kvintakord s obraty
- pozná a zapíše intervaly čisté, velké, malé
- pozná hudební nástroje a zařadí je do příslušné skupiny
- ovládá složitější rytmická cvičení
- zpívá lidové písně s doprovodem klavíru
- i rytmických nástrojů
- vyjmenuje slohová období (baroko, klasicismus, romantismus) a přiřadí k nim známých skladatelů, popř. i nějakou skladbu
- vyjmenuje a charakterizuje agogická a výrazová označení
- pozná základní ozdoby – nátryl, příraz, mordent, obal, trylek, skupinka

4. ročník

Žák:

- zná všechny durové a mollové stupnice včetně kvintakordu s obraty
- zapíše jednoduchý rytmus a melodii
- zpívá lidové a umělé písně s doprovodem např. klavíru i rytmických nástrojů
- rozvíjí hudební citění při poslechu vybraných skladeb, vyjádří vlastní názor
- popíše hlavní znaky jednotlivých slohových období – baroka, klasicismu, romantismu a 20. století, přiřadí skladatele a známé skladby
- vytvoří dominantní septakord (případně jeho obraty)

5. ročník

Žák:

- zná všechny durové a mollové stupnice včetně kvintakordu s obraty
- využívá Orffova instrumentáře k rytmickému doprovodu zpívaných písní
- zapíše rytmus či melodii do notové osnovy
- pozná hudební nástroje, zpěvní hlasy a hudební tělesa
- zpívá durové i mollové písně lidové a umělé s doprovodem např. klavíru i rytmických nástrojů
- orientuje se v hudebním vývoji
- rozezná hudební formy – např. malá písňová forma, sonátová forma, variace

II. STUPEŇ - přípravný ročník

Žák:

- ovládá základní hudební názvosloví a pojmy
- zvládá reprodukci jednoduchých rytmických a intonačních cvičení
- zapíše snazší rytmický nebo melodický diktát
- orientuje se v notovém zápise, dle studijního zaměření v houslovém a basovém klíči
- orientuje se v intervalech, ve stavbě stupnic durových a mollových a akordů s obraty
- analyzuje sluchem intervaly, durový a mollový kvintakord s obraty
- rozezná stylová období (od baroka po hudbu 20. století), zná hlavní představitele
- pozná hudební nástroje, zpěvní hlasy a hudební tělesa

5.18. PŘEDMĚT KOLEKTIVNÍ TVORBA

Charakteristika

Předmět Kolektivní tvorba (KT) se vyučuje od 4. ročníku I. stupně základního studia. S přihlédnutím k individuálním schopnostem lze žáka zařadit do výuky předmětu Kolektivní tvorba od nižšího ročníku.

Cílem kolektivní tvorby je rozvoj hudební představivosti, sluchové kontroly, hudební spolupráce v kolektivu a schopnosti vnímat dílo a tvorbu jako celek. Obvykle se začíná v jednodušších útvech (např. duo, trio), kde se žáci naučí poslouchat jeden druhého, vzájemně se přizpůsobit, vnímat rytmus, harmonii, stavbu fráze a zároveň rozvíjí sluchovou sebekontrolu. Postupně mají možnost se zapojit do hry s obsazením většího počtu hráčů (např. v souboru smyčcových či dechových nástrojů, ve smíšeném souboru, popř. v hudební skupině).

Cílem sborového zpěvu je celkový rozvoj pěveckého projevu po stránce technické, melodické, rytmické a výrazové. Žáci se učí spolupráci a vzájemnému respektu se svými hudebními partnery.

Kolektivní tvorba je předmět pro žáky zajímavý. Přináší jim radost ze společné práce. Své společné výsledky mají možnost prezentovat na veřejných vystoupeních či akcích školy.

Formy předmětu Kolektivní tvorba pro studijní zaměření:

- Hra na klavír
- čtyřruční hra, komorní soubor, hudební skupina, doprovod (na II. stupni)
- Hra na elektronické klávesové nástroje, Hra na akordeon
- komorní soubor, hudební skupina, doprovod (na II. stupni)

- Hra housle, Hra na violoncello
- komorní soubor
- Hra na kytaru, Hra na elektrickou kytaru, Hra na basovou kytaru, Hra na bicí nástroje
- komorní soubor, hudební skupina, doprovod (na II. stupni)
- Hra na zobcovou flétnu, Hra na flétnu, Hra na hoboje, Hra na klarinet, Hra na saxofon
- komorní soubor, hudební skupina
- Sólový zpěv
- sborový zpěv, hudební skupina

Učební osnovy – výstupy:

I. STUPEŇ:

4. ročník

Žák:

- využívá dovednosti z individuální výuky
- zvládá rytmicky a intonačně svůj part
- dbá na přesnou souhru a soulad
- orientuje se při vzájemném poslechu
- dodržuje zásady společné práce
- respektuje základní dynamiku a dbá na tónovou vyrovnanost v kolektivní tvorbě

5. ročník

Žák:

- využívá své dovednosti z individuální výuky
- dbá na přesnou souhru a soulad
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- zvládá rytmicky a intonačně svůj part
- orientuje se při vzájemném poslechu, dodržuje zásady společné práce
- respektuje základní dynamiku a tónovou vyrovnanost v kolektivní tvorbě

6. ročník

Žák:

- využívá své poznatky a dovednosti z individuální výuky
- hraje či zpívá skladby různých stylů a žánrů přiměřené jeho věku a schopnostem
- přizpůsobí se svému spoluhráči, vnímá ho a odpoutá se od vlastního partu
- dbá na přesnou souhru a soulad, dodržuje zásady společné práce
- uplatňuje při studiu skladeb pohotovou orientaci v notovém zápise
- orientuje se v gestech vedoucího hráče, případně dirigenta

7. ročník

Žák:

- rozliší sólové a doprovodné části svého partu
- podílí se na tvorbě dynamiky, agogiky, artikulaci a frázování
- dbá na přesnou souhru a soulad
- uplatňuje při studiu skladeb pohotovou orientaci v notovém zápise
- dodržuje zásady společné práce
- orientuje se v gestech vedoucího hráče, případně dirigenta

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- uplatňuje získané zkušenosti v kolektivní tvorbě a interpretaci
- rozlišuje sólovou a doprovodnou pozici v hudebním kolektivu
- dbá na přesnou souhru a soulad, přizpůsobí se kolektivu
- podporuje pozitivním přístupem společnou tvorbu
- pozná při nácviu skladeb gesta vedoucího hráče, případně dirigenta

2. ročník

Žák:

- uplatní dosud získané zkušenosti v kolektivní tvorbě a interpretaci
- rozliší sólové a doprovodné využití nástroje
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- reaguje pohotově na svého spoluhráče a dbá na přesnou souhru a soulad
- přizpůsobí se svým spoluhráčům jak po stránce dynamické, tak i výrazové
- podpoří svým pozitivním přístupem společnou tvorbu
- pozná při nácviu skladeb gesta vedoucího hráče, případně dirigenta

3. ročník

Žák:

- uplatní dosud získané zkušenosti v kolektivní tvorbě a interpretaci
- rozliší svou sólovou a doprovodnou pozici v hudebním kolektivu
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- reaguje pohotově na své(ho) spoluhráče, přizpůsobí se v dynamice, agogice, tempu a dbá na přesnou souhru a soulad
- podpoří svým pozitivním přístupem tvorbu společného díla
- využívá svých interpretačních zkušeností a získaných dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb dle vlastního výběru
- pozná při nácviu skladeb gesta vedoucího hráče, případně dirigenta

4. ročník

Žák:

- uplatní dosud získané zkušenosti v kolektivní tvorbě a interpretaci
- rozliší svou sólovou a doprovodnou pozici v hudebním kolektivu
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- reaguje pohotově na svého spoluhráče, přizpůsobí se mu v dynamice, agogice, tempu, dbá na přesnou souhru a soulad
- podpoří svým pozitivním přístupem tvorbu společného díla
- využívá svých interpretačních zkušeností a získaných dovedností k samostatnému studiu partů nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru
- pozná při nácviu skladeb gesta vedoucího hráče, případně dirigenta

5. 19. PŘEDMĚT SBOROVÝ ZPĚV

Charakteristika

Sborový zpěv zahrnuje hudební tělesa tvořená vokalisty. Lze je rozdělit dle různých kritérií. Nejčastěji se dělí na mužské, ženské a smíšené nebo na sbory dětské.

Tradice pěveckých sborů na českém území je dlouhá a bohatá. Pěvecké spolky byly zakládány od poloviny 18. století. Mezi nejstarší, dosud fungující, patří Zpěvácký spolek Hlahol v Praze nebo kroměřížský Moravan. K významným českým sborům patří Kühnův smíšený sbor, Pražský filharmonický sbor, Pražský komorní sbor, Schola Gregoriana Pragensis či Český filharmonický sbor. Z dětských pěveckých sborů jsou světově proslulé Bambini di Praga, Rolnička Praha a Boni pueri.

Sborový zpěv na naší škole umožňuje žákům naučit se pracovat v kolektivu, hlouběji vnímat emocionální prožitky, rozvíjet hudební představivost ve spolupráci s ostatními členy sboru a zároveň se tak přizpůsobit potřebám pěveckého tělesa. Žáci se seznamují s hlasovou hygienou, rozvíjí svou melodickou, rytmickou a tonální představivost. Současně s tím se učí kázni a vzájemnému respektu jednoho k druhému, k učiteli, korepetitorovi, který je součástí sboru, i k sobě samým.

Sborová literatura je velmi bohatá. Žáci se ve výuce seznámí s písněmi lidového i umělého (populárního) charakteru. Výslednou snahu společné práce prezentují na veřejných vystoupeních či různých kulturních akcích.

Učební osnovy - výstupy:

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- ovládá správný postoj a držení těla při zpěvu
- dbá na správné dýchání a artikulaci
- orientuje se v jednoduchém notovém zápise sborové partitury
- reaguje na gesta sbormistra
- zpívá čistě v unisonu
- zopakuje jednoduchou melodii na různé slabiky
- rozliší dynamiku p, mf, f
- zpívá z paměti

2. ročník

Žák:

- ovládá správný postoj a držení těla při zpěvu
- ovládá základní intonační a rytmická cvičení potřebná k rozvoji pěvecké techniky
- užívá při zpěvu výrazových prostředků
- reaguje na požadavky sbormistra
- dbá na dýchání a sluchovou sebekontrolu
- zpívá lidové či dětské písně v unisonu, případně lidovém dvojhlasu
- rozvine hudební paměť na vybraných písních

3. ročník

Žák:

- využívá základní pěvecké návyky a technické prvky
- vystihne základní dynamiku a agogiku na základě porozumění textu
- zdokonalí měkké nasazení tónu a výstavbu hudební fráze
- ovládá zpěv kánonu a lidového dvojhlasu (tercie)
- reaguje na gesta sbormistra – nástup, konec fráze, mezihry, konec skladby
- zpívá jednoduché umělé písně
- zpívá vybrané písně z paměti

4. ročník

Žák:

- ovládá základy pěvecké a dechové techniky, základy správné artikulace
- dbá na hlasovou hygienu
- zvládá dle svých schopností propojení hlasu hrudního a hlavového vhodnými cvičeními
- dbá na vyrovnanost hlasových rejstříků
- zpívá složitější písně v kánonické úpravě a složitější dvojhlas
- ovládá vícehlasý zpěv různých žánrů
- zpívá vybrané písně z paměti

5. ročník

Žák:

- ovládá správné frázování
- užívá při zpěvu vyjadřovacích prostředků
- zpívá písně ve vícehlasé úpravě (odpovídající věku a hlasové vyspělosti)
- vnímá vyváženost jednotlivých hlasů při realizaci sborové skladby
- orientuje se ve sborové partituruře
- zpívá vybrané písně z paměti

6. ročník

Žák:

- ovládá základní pěveckou, dechovou a artikulační techniku
- dbá na hlasovou hygienu
- zpívá písně různých žánrů
- dbá na sluchovou sebekontrolu
- užívá větší škály výrazových prostředků
- reaguje na gesta sbormistra
- zpívá vybrané písně z paměti

7. ročník

Žák:

- využívá adekvátní výrazové prostředky na základě porozumění textu a hudbě, má smysl pro celkový pěvecký projev, vedení hudebních frází a kantilenu
- uplatní vědomě zásady hlasové hygieny
- zpívá lidové a umělé písně ve složitější úpravě
- zpívá vybrané písně z paměti

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zpívá intonačně a rytmicky správně bez opory nástrojového doprovodu
- využívá adekvátní výrazové prostředky a větší rozsah dynamiky, má smysl pro celkový pěvecký projev
- zpívá písně různých stylů a žánrů
- využívá již získaných znalostí a dovedností k samostatnému nastudování sborového partu
- reaguje na gesta sbormistra
- zpívá z listu jednodušší skladby a vybrané písně z paměti
- prezentuje se na vystoupeních a akcích

2. ročník

Žák:

- užívá vědomě pěveckou a dechovou techniku
- zpívá intonačně a rytmicky správně bez opory nástrojového doprovodu
- využívá výrazové prostředky a větší rozsah dynamiky, má smysl pro celkový projev
- zpívá písně různých stylů a žánrů
- reaguje na gesta sbormistra
- podílí se na celkové tvorbě hudebního díla
- využívá již získaných znalostí a dovedností k samostatnému nastudování sborového partu
- zpívá z listu jednodušší skladby a vybrané písně z paměti

- prezentuje se společně s ostatními na veřejných vystoupeních a dalších akcích

3. ročník

Žák:

- užívá vědomě pěveckou a dechovou techniku
- ovládá intonačně čistý zpěv svého partu v náročnějších skladbách a capella i s instrumentálním doprovodem
- využívá adekvátní výrazové prostředky a větší rozsah dynamiky, má smysl pro celkový pěvecký projev
- zpívá písně různých stylů a žánrů
- reaguje na gesta sbormistra
- podílí se na celkové tvorbě hudebního díla
- využívá již získaných znalostí a dovedností k samostatnému nastudování sborového partu
- zpívá z listu jednodušší skladby a vybrané písně z paměti
- prezentuje se společně s ostatními na veřejných vystoupeních a dalších akcích

4. ročník

Žák:

- uplatní a plynule propojí hrudní i hlavový rejstřík
- ovládá intonačně čistý zpěv svého partu v náročnějších skladbách a capella i s instrumentálním doprovodem
- využívá adekvátní výrazové prostředky a větší rozsah dynamiky, má smysl pro celkový pěvecký projev
- zpívá písně různých stylů a žánrů
- reaguje na gesta sbormistra
- zhodnotí objektivně pěvecký výkon sboru jako celku a zároveň i svůj vlastní výkon využívá již získaných znalostí a dovedností k samostatnému nastudování sborového partu
- zpívá z listu jednodušší skladby a vybrané písně z paměti
- prezentuje se společně s ostatními na veřejných vystoupeních a dalších akcích

5.20. STUDIUM S ROZŠÍŘENÝM POČTEM HODIN

- výstupy vychází z individuálního studijního plánu žáka

5.21. STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

- výstupy vychází z individuálního studijního plánu žáka

VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

Charakteristika tanečního oboru

Taneční obor v základním uměleckém vzdělávání umožňuje prostřednictvím pohybových a tanečních aktivit komplexně a systematicky rozvíjet jedince po stránce tělesné a duševní. Vzdělávání v tanečním oboru žáka seznamuje se stavbou a strukturou lidského těla a poskytuje mu orientaci v různých oblastech spojených s tanečním projevem a kulturou pohybu.

Žák je v průběhu studia veden k rozeznávání a hodnocení estetiky díla včetně hudební složky, scénické výpravy (kostýmy, kulisy), popř. scénického osvětlení a ozvučení.

Charakteristika vyučovacích předmětů

Taneční průprava

V předmětu Taneční průprava se rozvíjí u žáka předpoklady k uměleckému vzdělávání. Žák je veden ke správným návykům držení těla a základní orientaci v prostoru. Učí se rytmická cvičení. Úkolem a cílem je kultivovat přirozený dětský projev formou hravých cvičení.

Taneční praxe

Prohlubuje taneční projev žáků, podněcuje tvořivé schopnosti a pěstuje smysl pro vzájemnou pohybovou souhru. Úkolem taneční praxe je vést žáky k druhu tance a dále slouží jako příprava tanečních skladeb a choreografií pro veřejná vystoupení.

Součástí a obsahem tohoto předmětu jsou vyučovací činnosti - lidový a charakterní tanec. Žák se zde seznamuje s lidovými a charakterními tanečními prvky. Lidový i charakterní tanec dává žákům možnost poznat zvyky a tradice jiných národů.

Současný tanec

Pomocí různých technik rozvíjí taneční techniku, dynamiku, práci s centrem (oblast břicha a bederní páteře), prohlubuje prostorové a hudební citění.

Základy klasického tance

Žák si osvojuje správné držení těla, prohlubuje pohybovou koordinaci, smysl pro přesnou formu a čistotu vedení pohybu. Typickým znakem jsou vytočené pozice nohou, rozsah a plynulé pohyby celého těla. Žák se učí správné odborné názvosloví. Součástí tohoto předmětu jsou i interpretační semináře, kde se žák sám zapojuje do hodnocení společného díla, včetně vlastního hodnocení a sebereflexe.

6.1. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – TANEČNÍ PŘÍPRAVKA

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM

Charakteristika

V přípravném studiu tanečního oboru žák poznává, ověřuje si a rozvíjí předpoklady k uměleckému vzdělávání. Žák je veden k návykům a dovednostem, které jsou důležité pro jeho další vzdělávání.

Vyučovací předmět přípravného studia (počet žáků ve vyučovací hodině 5 – 18):

Taneční průprava

Učební plán

Předmět	1. ročník	2. ročník
TANEČNÍ PRŮPRAVA	2	2

Učební osnovy – výstupy vyučovacích předmětů v přípravném studiu / Taneční průprava

1. ročník

Žák

- pojmenuje části svého těla
- začíná se orientovat v prostoru (řada, kruh, diagonála)
- zopakuje jednoduché cviky
- vytleská jednoduchý rytmus

2. ročník

Žák

- pojmenuje a ukáže části svého těla
- se orientuje v prostoru (řada, kruh, diagonála)
- zvládá cval vpřed a bočně
- rozliší různé taneční polohy a předvede je (sed, leh, klek, stoj)
- vytleská jednoduchý rytmus

6.2. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ – TANEC

Charakteristika

Studium tance se dělí na I. a II. stupeň základního studia.

a) Studium na I. stupni je sedmileté. Je zaměřeno na rozvíjení individuálních dispozic žáka s cílem připravit žáka na neprofesionální umělecké aktivity a případně také ke vzdělávání na středních uměleckých školách. Studium I. stupně je ukončeno absolventským vystoupením.

b) Studium na II. stupni je čtyřleté. Klade důraz na praktické uplatňování získaných znalostí a dovedností se zřetelem na hlubší rozvoj zájmu žáků o taneční umění a umožňuje jejich osobnostní růst. Studium II. stupně je ukončeno absolventským vystoupením.

Vyučovací předměty základního studia (počet žáků ve vyučovací hodině 5 – 18):

Taneční průprava

Taneční praxe

Současný tanec

Základy klasického tance

Učební plán

Předmět	I. stupeň – ročník							II. stupeň - ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	1.	2.	3.	4.
Taneční průprava	1-2	1-2									
Taneční praxe*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Současný tanec*			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Základy klasického tance*			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkový počet hodin	2-3	2-3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

*) Výuku lze realizovat v bloku vyučovacích předmětů, hodinové dotace lze případně navýšit.

Učební osnovy – výstupy vyučovacích předmětů pro I. a II. stupeň

Taneční průprava

1. ročník

Žák

- správně drží tělo v základních polohách
- zvládá jednoduché cviky v paralelní pozici
- se orientuje v prostoru (řada, kruh, diagonála)
- zvládá složitější rytmus a dynamiku

2. ročník

Žák

- zopakuje kroky podle pedagoga
- rozliší různé taneční polohy
- zvládá cval vpřed, bočně, otáčky na místě
- samostatně vytvoří jednoduchý rytmus a předvede ho

Taneční praxe – I. stupeň

1. ročník

Žák

- zvládá jednoduché kroky lidového tance
- zopakuje po učiteli kroky charakterního tance
- zapamatuje si a předvede pohybový úkol
- provede improvizaci na danou hudbu

2. ročník

Žák

- rozezná různé charaktery tance
- zvládá jednoduché kroky lidového a charakterního tance
- zvládá pohyb s rekvizitou
- zvládá pracovat sám i ve dvojici i v kolektivu

3. ročník

Žák

- rozliší taneční polohy
- zapojí se do improvizčních her a improvizace samotné
- rozpozná charakter tance
- rozezná hudební žánr
- zvládá základy správného držení těla zejména v taneční chůzi

4. ročník

Žák

- zvládá techniku lidového tance
- zvládá techniku v prostoru (poskoky, skoky, výskoky)
- reaguje na změnu tempa v hudbě
- vyjmenuje různé charakterní tance
- spolupracuje ve dvojici, trojici, skupině

5. ročník

Žák

- neustále zdokonaluje své fyzické schopnosti a rozsah
- zvládá vysouvání pánve, natáčení, flekování nohou
- vnímá a cítí hudbu
- zopakuje dle učitele lidový a charakterní t.

6. ročník

Žák

- pracuje s rovnováhou (záklony, skluzy)
- využívá prostor a pracuje s hudební předlohou
- získává pocit sebejistoty a nadšení
- rozpozná vlastní pohybové možnosti

7. ročník

Žák

- vnímá a hodnotí obsah choreografie
- zvládá v pohybových vazbách v pohybu uplatňovat smysl pro plynulý, harmonický a koordinovaný pohyb celého těla a zvláště těžiště
- rozvíjí přirozenost tanečního projevu
- vědomě aplikuje zásady a zákonitosti optimálního postavení těla

Taneční praxe – II. stupeň

1. ročník

Žák

- tvořivě přistupuje ke ztvárnění hudebních i nehmudebních podnětů
- rozpozná, kultivuje a respektuje svá specifika
- vyjádří svým pohybem stavy, nálady, situace

2. ročník

Žák

- interpretuje zadaný pohybový úkol
- hodnotí vlastní projev
- si uvědomuje svůj pohyb, vnímá vnější a vnitřní prostor
- spolupracuje s ostatními a zapojuje se do tvůrčích činností

3. ročník

Žák

- proniká do obsahu uměleckého díla a je schopen rozeznat jeho kvalitu
- zvládá vlastní ztvárnění daného tématu
- uplatňuje bezprostřední emocionální projev s osobitým využitím dostupné techniky pohybu

4. ročník

Žák

- tvoří individuálně nebo ve skupině vlastní choreografii s využitím všech získaných dovedností si uvědomuje svůj pohyb v čase a prostoru, vnímá vnitřní a vnější prostor
- provádí pohybové úkoly větší technické a obsahové náročnosti v oblastech tanečního umění
- zapojuje se při scénickém řešení choreografického díla (kostýmy, rekvizity)

Současný tanec – I. stupeň

3. ročník

Žák

- uplatňuje své znalosti zásad správného držení těla na místě i v pohybu z místa
- zvládá opakovat po učiteli jednoduché vazby se změnou polohy těžiště
- se pohybuje po prostoru různými druhy pohybu (chůze, běh, poskočný krok, cval)
- rozpoznává a pohybem reaguje na tempo a rytmus v pohybu (běh, cval, poskočný krok, chůze)

4. ročník

Žák

- zopakuje po učiteli jednoduché pohybové vazby v nízkých polohách (sed, leh, klek) se změnou polohy těžiště
- zvládá švihové pohyby trupu, horních a dolních končetin se pohybuje po prostoru chůzí se sníženým nebo zvýšeným těžištěm

- při improvizaci vyjádří náladu hudebních skladeb
- reaguje na dané podněty pohybem a hrou na rytmické nástroje

5. ročník

Žák

- podle svých možností interpretuje další pohybové vazby na místě i na volnosti
- zvládá rytmická cvičení ve dvou, tří a čtyřdobém taktu včetně synkopy se podílí na tvorbě choreografie spolu s choreografem a spolužáky, hledá pohybové a výrazové prostředky
- si uvědomuje vlastní pohybové možnosti, které využívá ve vlastní improvizaci

6. ročník

Žák

- interpretuje nejrůznější vazby se střídáním poloh pohybového centra, obsahující švihy, vlny, impulsy, skoky na místě i z místa
- zvládá skupinovou polyrytmiku se zachováním vnitřního rytmu
- samostatně řeší drobné prostorové a rytmické úkoly, podle potřeby využívá rytmické nástroje a náčiní

7. ročník

Žák

- interpretuje probrané pohybové prvky a jejich nejrůznější vazby ve všech polohách na volnosti i v pohybu z místa
- si uvědomuje odkud pohyb vyšel a zda je prováděn švihem, tahem, pádem
- dokáže pohybem reagovat na změny tempa a metrické struktury
- vyjadřuje vlastním pohybem střídání pravidelných a nepravidelných rytmů

Současný tanec - II. stupeň

1. ročník

Žák

- zvládá vyjádření celé dynamické škály odstupňovaným napětím celého těla
- zvládá základy tanečních technik současného tance
- při improvizaci užívá pohybové principy tanečních technik
- pracuje s partnerem ve vzájemném naladění a citlivém vnímání

2. ročník

Žák

- obohacuje své dovednosti a znalosti
- obohacuje své základy klasického tance pro účely současného tance
- dokáže objasnit a vysvětlit pojem vnitřní a vnější prostor

3. ročník

Žák

- využívá dovednosti a znalosti v technice s důrazem na čisté provedení pohybu dle svých schopností a dispozic
- využívá anatomické znalosti hybnosti těla v tanci
- využívá poznatky týkající se obsahu a formy pohybového sdělení
- citlivě vnímá skupinu, které je součástí a pracuje na vzájemných vztazích

4.ročník

Žák

- zopakuje náročnější pohybové vazby se střídáním těžiště v prostoru a s rozdílnou dynamikou
- sám vytvoří pohybovou vazbu, která je výsledkem jeho dovedností a znalostí tanečních technik současného tance
- hledá vlastní inspirační zdroje a využívá vlastní fantazii a představivost
- používá své tělo jako jazyk, kterým sděluje umělecké představy druhým

Základy klasického tance - I. stupeň

3. ročník

Žák

- používá správné odborné názvosloví
- správně drží tělo v základních polohách
- zvládá plié i demi-plié u tyče
- ovládá pozice horních i dolních končetin
- zvládá jednoduché cviky na volnosti, předvede battement tendu

4. ročník

Žák

- zvládá pozice dolních i horních končetin u tyče i na volnosti
- správně drží tělo v základních polohách i v pohybu z místa
- vysvětlí principy správného držení těla
- zvládá cviky pro zpružnění vazů a vytáčení v kyčelních kloubech (pérování, švihy)
- zvládá port de bras (první, druhá a třetí pozice)

5. ročník

Žák

- provádí vytáčení a otvírání dolních končetin
- pracuje na rozsahu dolních končetin
- zvládá demi-plié na volnosti s pažemi
- zvládá chůzi, běh vpřed s vytočením na nelevé
- zvládá techniku daných prvků a neustále je zdokonaluje
- zvládá jednoduché skoky (sauté, echappé-sauté)

6. ročník

Žák

- zdokonaluje koordinaci dolních i horních končetin u všech základních prvků u tyče i na volnosti
- zvládá jednoduché vazby
- používá správné odborné názvosloví a předvede daný prvek
- zdokonaluje jednoduché skoky

7. ročník

Žák

- je schopen zvládnout základní pozice klasické taneční techniky se zaměřením na koordinaci pohyb

- si uvědomuje principy prováděného pohybu a uplatňuje ho ve svém pohybovém vyjádření
- vnímá charakterové znaky práce s pohybem v různých oblastech tanečního umění

Základy klasického tance – II. stupeň

1. ročník

Žák

- hodnotí vlastní projev realizovaný v rámci tanečního vystoupení a jeho přípravy
- provádí úkoly větší náročnosti

2. ročník

Žák

- vnímá a hodnotí obsah choreografie
- používá osobité pohybové vyjádření

3. ročník

Žák

- dokonale vnímá taneční prostor
- zvládá složitější krokové kombinace
- ovládá a používá správné odborné názvosloví

4. ročník

Žák

- se podílí na podobě realizované choreografie včetně výběru hudby
- tvoří individuálně nebo ve skupině vlastní choreografii s využitím všech získaných znalostí a dovedností
- se zapojuje při scénických řešení choreografického díla (návrhy kostýmů, osvětlení, rekvizity)

7

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu. Individuální plán, který schvaluje ředitel školy, navrhuje učitel předmětu studijního zaměření. Následně je zapsán do třídní knihy. Plán řeší např. pomalejší postup, jiné rozvržení učiva v rámci školního roku apod. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na jeden školní rok.

Individuální vzdělávací plán není součástí ŠVP, nýbrž svébytným dokumentem, který je vytvářen na školní rok. Pravidla pro jeho tvorbu upravuje vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Žáci jsou do této kategorie zařazováni ředitelem školy na základě žádosti zákonného zástupce, jejíž součástí je vyjádření školského poradenského zařízení (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně-pedagogické centrum) nebo doporučení lékaře.

Minimální hodinová dotace výuky pro tyto žáky je ve stejné výši jako u žáků zařazených do běžného základního studia. Pokud žáci se speciálními vzdělávacími potřebami prokáží předpoklady pro studium, jsou přijímáni v souladu s platným zákonem a vyhláškou. Tyto žáky na žádost rodičů a na

základě doporučení odborného posudku PPP nebo SPC vyučujeme v souladu se ŠVP speciálními pedagogickými postupy a alternativními metodami, zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení, respektujeme individualitu a potřeby žáka.

Uplatňujeme princip diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem a metod výuky, důraz je kladen na přiměřený a rovnoměrný rozvoj klíčových kompetencí. V případě potřeby může být podle vyhlášky 73/2005 SB., o vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění dalších vypracován pro konkrétního žáka vždy na jeden školní rok individuální vzdělávací plán, který schválí ředitel školy a který je nedílnou součástí dokumentace žáka.

8

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Pro žáky, kteří jsou diagnostikováni z pedagogicko-psychologické poradny jako mimořádně nadaní, může škola na základě žádosti zákonných zástupců žáka, potvrzení pedagogicko-psychologické poradny a souhlasného stanoviska ředitele školy, zpracovat individuální studijní plán (dále ISP). ISP zpracovává škola na jeden školní rok.

U žáků, u kterých pozorujeme mimořádné dispozice k uměleckému vzdělávání a kteří dlouhodobě prokazují vynikající studijní výsledky nebo se cíleně připravují na studium střední nebo vysoké školy uměleckého směru a nejsou diagnostikováni specializovanou institucí, ISP nevytváříme. Výuku přizpůsobíme možnostem žáka za účelem dosažení jeho studijního maxima – rychlejší postup podle ročníkových výstupů, posílení hodinových dotací v individuální výuce, rozšíření obsahu učiva, častější účast na vystoupeních a popř. účast na soutěžích atd.

O posílení hodinové dotace pro individuální výuku u žáků s mimořádnými dispozicemi pro umělecké vzdělávání rozhoduje ředitel školy na základě doporučení učitele příslušného žáka ve studijním zaměření.

Žáci mimořádně nadaní jsou vyučováni podle ISP, který je přizpůsoben potřebám, schopnostem, dovednostem a znalostem žáka. Návrh ISP zpracovává učitel, který ISP předkládá řediteli školy ke schválení. ISP řeší například rychlejší postup ročníkových výstupů, rozšíření obsahu studia. Individuální vzdělávací plán se zpracovává vždy na jeden školní rok.

ISP není součástí ŠVP, nýbrž svébytným dokumentem, který je vytvářen na školní rok. Pravidla pro jeho tvorbu upravuje vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

Žáci jsou do této kategorie zařazováni ředitelem školy na doporučení učitele a na základě jejich mimořádných studijních výsledků, jakými jsou úspěchy na soutěžích, častá účast na vystoupeních, na festivalech apod. Těmto žákům může být přidělena vyšší hodinová dotace na jeden školní rok. Toto navýšení navrhuje učitel a schvaluje ředitel školy. Navýšení hodinové dotace je zapsáno v rozvrhu hodin, výkazu hodin a žáků a v ISP žáka.

Učitel se u mimořádně nadaného žáka snaží neustále podněcovat jeho zájem a podporovat jeho rozvoj – žák má tak možnost postupovat a plnit výstupy dalších ročníků bez ohledu na výstupy ročníku,

do kterého je zařazen. Škola stanovuje směr a výhled jeho dalšího vzdělávání. Pokud je žák vzděláván v kolektivu žáků, snaží se učitel v rámci kolektivu o individuální přístup, vytváří podmínky pro rychlejší rozvoj žáka, jeho prezentaci skupinovou nebo individuální s rychlejší než obvyklou periodou.

Pokud je mimořádně nadaný žák vzděláván individuálně v hudebním oboru škola zařadí žáka do hudebních kolektivů podle stupně jeho hudebního rozvoje. Motivuje žáka častější prezentací jeho výkonů a vytváří podmínky pro jeho veřejnou prezentaci.

9 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

9.1. ÚČEL, FUNKCE A KRITÉRIA HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žáka je prováděno za účelem posouzení znalostí, dovedností a výkonů žáka. Hodnocení je zpětnou vazbou a informací o míře plnění cíle nebo úkolu. Je také motivací pro další studium, pro zlepšování a zdokonalování schopností žáka a pro odstraňování případných nedostatků.

Funkce hodnocení žáka

- motivační (cit)
- poznávací (rozum)
- informativní (žák, rodič)
- diagnostická (splnění cílů vzdělávání)
- prognostická (kontinuita a progres)

Podle čeho hodnotíme:

Standardně (normy, studijní plány) nebo osobní maximum (standard na základě dispozic žáka)

Normy

- absolutní vztahová norma (dle stanovených kritérií)
- relativní vztahová norma (v porovnání s ostatními žáky – ve škole, v regionu)
- individuální vztahová norma (dle dosaženého osobního maxima)

Žáky hodnotíme na základě souhrnu následujících kritérií:

- míra dosažení ročníkových výstupů v ŠVP
- odpovědný přístup ke studiu včetně docházky do výuky
- snaha, píle, aktivita, úroveň přípravy na výuku
- spoluúčast na akcích školy a na reprezentaci školy
- odpovědný přístup ke kolektivní práci
- kvalita výsledků vzhledem k osobnímu maximu

9.2. PRAVIDLA PRO STUPNĚ HODNOCENÍ A KLASIFIKACE

Žák je v jednotlivých předmětech učebního plánu studijního zaměření klasifikován v průběhu školního roku a na vysvědčení těmito stupni prospěchu:

- 1 – výborný
Žák zvládá látku uceleně, přesně a úplně. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené dovednosti. Žák plní v plném rozsahu ŠVP pro daný ročník studijního zaměření.

- 2 – chvalitebný
Žák ovládá látku uceleně a přesně. Na základě podnětů učitele je schopen své dovednosti uplatnit. Žák plní rozsah ŠVP v daném ročníku s mírnými nedostatky.
- 3 – uspokojivý
Žák má v osvojených dovednostech nedostatky, které je schopen uplatňovat s intenzivnější pomocí učitele. Žák částečně plní rozsah ŠVP pro daný ročník.
- 4 – neuspokojivý
Žák má závažné nedostatky ve vědomostech a dovednostech, které nedokáže řešit bez pomoci učitele. Žák neplní z velké části nebo vůbec rozsah ŠVP v daném ročníku.

9.3. ZÁSADY HODNOCENÍ A KLASIFIKACE

- základním principem hodnocení a klasifikace je pozitivní hodnocení. Učitel v něm hodnotí skutečné znalosti a dovednosti žáka. Při hodnocení a průběžné klasifikaci učitel musí uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický přístup k žákovi.
- V průběhu klasifikačního období mohl žák zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici, s čímž mohou souviset mezery a nedostatky v jeho vědomostech.
- Učitel oznamuje žákovi výsledek hodnocení jeho výkonu, sdělí žákovi klady a nedostatky. Při ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení neprodleně. Hodnocení písemných zkoušek (testů) oznámí žákovi nejpozději do dvou týdnů.
- Učitel vede evidenci o hodnocení žáka průkazným způsobem tak, aby mohl doložit celkové hodnocení žáka i způsob získávání podkladů pro hodnocení.
- Učitel archivuje písemné práce (testy) žáků a veškeré podklady pro klasifikaci po celou dobu školního roku (tj. od 1. září do 31. srpna).

9.4. PRŮBĚŽNÉ HODNOCENÍ ŽÁKA

- učitel soustavně sleduje výkony žáka, jeho domácí přípravu a sleduje docházku do výuky
- součástí hodnocení je také účinkování žáka na vystoupeních, soutěžích a akcích školy
- žák hudebního oboru je v kolektivní výuce (např. nauka o hudbě, kolektivní tvorba, sborový zpěv ad.) hodnocen minimálně 2x za čtvrtletí
- v individuální výuce hlavního předmětu je žák hodnocen písemně známkou minimálně 1x za měsíc, ústně každou hodinu
- žák tanečního oddělení je hodnocen nejméně 2x za čtvrtletí
- učitel zapisuje hodnocení do třídní knihy a žákovského sešitu
- učitel oznamuje žákovi výsledek hodnocení jeho výkonu, poukazuje na klady a nedostatky hodnocených jevů, u hodnocení je žákovi poskytnuta zpětná vazba

10

VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Oblasti pro vlastní hodnocení školy

10.1. Podmínky pro vzdělávání

- prostorové podmínky
- materiální a technické podmínky
- personální podmínky
- hygienické a bezpečnostní podmínky

10.2. Průběh vzdělávání

- dodržování platných norem – ŠVP, školní řád
- aplikace moderních vzdělávacích metod
- využívání didaktických pomůcek, ICT, audio-video techniky
- hodnocení a klasifikace žáků, docházka žáků

10.3. Výsledky vzdělávání žáků

- výsledky vzdělávání s ohledem na potenciál školy
- výsledky hodnocení a klasifikace
- úspěchy školy a prezentace výsledků na veřejnosti (koncerty, akce, festivaly, soutěže)

10.4. Spolupráce školy

- podpora žákům vč. individuálního přístupu
- spolupráce v ZUV (AZUŠ, KUR, OUR, ad.)
- spolupráce školy s partnery a institucemi
- vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a zřizovatele na vzdělávání
- spolupráce s rodiči žáků, zřizovatelem a partnery

10.5. Řízení školy

- strategie rozvoje školy
- plánování, kontrola a vyhodnocování
- řízení a organizace pedagogického procesu
- vyhodnocování práce pedagogů
- přijímání žáků
- autoevaluace školy
- personální oblast
- ekonomika a financování školy
- informační a komunikační systém
- oblast BOZP a PO
- dodavatelské vztahy - outsourcing
- regionální spolupráce, partneři školy

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Unhošť byl vydán 15. května 2013 s účinností od 1. září 2013 a v plné výši nahrazuje předchozí Školní vzdělávací program ze dne 30. května 2012.

.....
Ivo Formáček
ředitel školy